

MEMÒRIA

1996

INSTITUT UNIVERSITARI DE LINGÜÍSTICA APLICADA
UNIVERSITAT POMPEU FABRA
BARCELONA

Gener 1997

ÍNDEX

PREFACI	3
MEMÒRIA DE DOCÈNCIA	4
CURS 1995-96 (2N SEMESTRE)	4
CURS 1996-97 (1R TRIMESTRE)	10
PROGRAMES D'INTERCANVI	12
MEMÒRIA DE RECERCA	15
GRUP DE RECERCA	15
PROJECTE CORPUS	16
UR LÈXIC	19
UR LEXICOGRAFIA	23
UR LINGÜÍSTICA COMPUTACIONAL	24
UR ENGINYERIA LINGÜÍSTICA	27
UR VARIACIÓ LINGÜÍSTICA	29
UR COMUNICACIÓ CIENTÍFICA I REPRESENTACIÓ DEL CONEIXEMENT	30
ACTIVITATS ORGANITZADES	32
COL·LOQUIS, JORNADES DE TREBALL	32
ACTIVITATS 1996 XTLA	
LECTURA DE TESIS	34
DIRIGIDES PER MEMBRES DE L'IULA	34
DEFENSADES PER MEMBRES DE L'IULA	34
PUBLICACIONS	35
EDICIONS DE L'IULA	35
PAPERS DE L'IULA	36
PUBLICACIONS DELS MEMBRES DE L'IULA	37
CONFERÈNCIES I PARTICIPACIÓ A CONGRESSOS	45
ALTRES ACTIVITATS	55
ASSISTÈNCIA A CONGRESSOS, SEMINARIS, CURSOS...	55
VISITANTS	57
MEMÒRIA D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ	62
COMISSIÓ PERMANENT	62
PERSONAL: BEQUES I CONTRACTES	63
MEMÒRIA ECONÒMICA	66
ANNEX 1: ESTAT ACTUAL DEL CORPUS A 31.12.1996	69
ANNEX 2: MEMBRES PROPIS I ADSCRITS PER CATEGORIES A 31.12.96	71
ANNEX 3: MEMBRES PROPIS I ADSCRITS PER UR A 31.12.1996	73

Prefaci

La publicació que teniu al davant correspon a la memòria d'activitats de l'any 1996 de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra. Inclou informació sobre la docència de tercer cicle i la recerca realitzada a l'Institut durant aquest període, així com la indicació dels resultats d'aquestes activitats en forma de publicacions pròpies, de publicacions dels membres, i de participacions en cursos, congressos i reunions internacionals.

En l'apartat de Memòria de Docència, es fa referència a la conclusió del primer programa de doctorat, *Lingüística Aplicada: Lèxic i Discurs 1994-96*, i de la primera edició del Màster en *Lexicografia 1994-96*, i es presenten els canvis establerts en el nou programa de doctorat en *Lingüística Aplicada 1996-98*. A més, hi trobareu informació sobre les activitats relacionades amb la docència del tercer cicle, com el cicle de conferències, el seminari setmanal, els professors visitants o els programes d'intercanvi.

Pel que fa a la Memòria de Recerca, s'hi recullen sengles resums de les activitats realitzades pel grup de recerca LATERAL, per cada una de les Unitats de Recerca del centre i dins de cada projecte de recerca vigent, amb atenció especial al projecte de recerca comú *Corpus: Llenguatges d'especialitat*.

La resta d'informacions incloses en aquesta Memòria (activitats organitzades, lectura de tesis, publicacions, participació i assistència en congressos, etc.) presenten algunes novetats respecte de la Memòria anterior (1994-95). Entre les més importants, destaquen l'inici de l'edició de publicacions pròpies i de la col·lecció *Papers de l'IULA*, l'explicitació de les activitats realitzades pels visitants del centre i la inclusió d'un resum sobre les activitats de la Comissió Permanent.

Aquesta memòria es difon, en format de publicació en paper, a diverses institucions i també es pot consultar a Internet a l'adreça <http://www.iula.upf.es>. Agraïrem a tothom que la consulti qualsevol comentari.

Barcelona, febrer 1997

MEMÒRIA DE DOCÈNCIA

CURS 1995-96 (2N SEMESTRE)

El segon semestre del curs 1995-96 ha finalitzat el segon any de la primera edició del programa de Doctorat en *Lingüística Aplicada: lèxic i discurs*, així com també la primera edició del Màster en *Lexicografia* (i el Postgrau en *lexicografia especialitzada*, segon diploma de postgrau associat al Màster).

Els estudiants matriculats en els diferents programes s'han distribuït de la manera següent:

- Doctorat: 24 alumnes
- Màster i postgrau: 13 alumnes

Durant el mes de desembre de 1996, s'han presentat els següents treballs de recerca dels alumnes del programa de Doctorat 1994-96:

Josep M. Castellà: *Oralitat i escriptura en el discurs acadèmic. La complexitat lingüística en el discurs oral i escrit*

Dirigida per Lluís Payrató (Universitat de Barcelona)
Qualificació: Excel·lent

Montserrat Cunillera: *Els connectors "donc" i "alors" en el teatre d'Eugène Ionesco*

Dirigida per Mercè Tricàs
Qualificació: Excel·lent

Rosa Estopà: *Les unitats terminològiques polilexemàtiques en els lèxics especialitzats (dret i medicina)*

Dirigida per M.Teresa Cabré
Qualificació: Excel·lent

Elisabet Solé: *Morfologia lèxica: els noms col·lectius. Reconeixement en diccionaris de llengua general*

Dirigida per M.Teresa Cabré
Qualificació: Excel·lent

Xavier Solé: *El gènere i la seva realització gramatical: concepte, teories i models gramaticals*

Dirigida per M.Teresa Cabré (UPF) i M. Rosa Lloret (UB)
Qualificació: Excel·lent

Carles Tebé: *Els conceptes en la teoria terminològica: anàlisi i revisió crítica*

Dirigida per M.Teresa Cabré
Qualificació: Excel·lent

Han estat inscrites també les tesines dels següents alumnes de doctorat: M. Rosa Bayà, Elisenda Bernal, Maria Gratacós, Marta Guspí, Josep M. Mestres, Jordi Morel, Auke Oosterhoff, Marta Ribas, Carolina Santamaria, Roser Saurí i Roser Vernet. Es preveu

també a curt termini la inscripció de les tesines de Bianca Amaro, M. Carme Bach, Laura Borràs i Meritxell Domènech.

El *Cicle de conferències* del curs 1995-96, del període comprès de gener a juny, ha constatat de 9 sessions, impartides per personalitats de prestigi reconegut en l'àmbit de la lexicografia i de la lingüística en general:

Inheritance Networks and Lexical Generalisations, a càrrec de la Dra. Louisa Sadler, professora de la Universitat d'Essex (11 de gener).

Pragmatics from a Corpus, a càrrec de la Dra. Gwyneth Fox, professora de la Universitat de Birmingham, i col·laboradora del projecte COBUILD (8 de febrer).

Extraction of Lexical Information from a Textual Corpus, a càrrec de la Dra. Nicoletta Calzolari, professora de l'Istituto di Linguistica Computazionale de Pisa (15 de febrer).

Entre el lèxic i la gramàtica, a càrrec del Dr. Manuel Pérez Saldanya, professor de la Universitat de València (14 de març).

La información sintáctica en el corpus ARTHUS, a càrrec del Dr. Guillermo Rojo, professor de la Universitat de Santiago de Compostel·la (21 de març).

Algunos elementos de una teoría del diccionario bilingüe, a càrrec del Dr. Reinhold Werner, professor de la Universitat d'Augsburg (9 de maig).

El diccionario sincrónico del español, a càrrec del Dr. Manuel Seco, catedràtic de llengua i literatura espanyoles i membre de la Real Academia Española (16 de maig).

La prévisibilité du sens des mots dans les textes spécialisés, a càrrec del Dr. Pierre Lérat, professor de la Universitat París XIII (6 de juny).

Conferència de clausura: *Lèxic català a la Romània*, a càrrec del Dr. Germà Colón, professor de la Universitat de Basilea i membre de l'Institut d'Estudis Catalans (19 de juny).

El *Seminari* de l'IULA per al segon semestre del curs 1995-96 ha constatat de les intervencions següents, organitzat en sessions paral·leles, d'acord amb les dues grans línies del programa de doctorat: lèxic i discurs, fet que ha permès als alumnes de tercer cicle incorporar-se a la discussió de temes més especialitzats.

Fins al juny de 1996, el *Seminari de Lèxic i Lingüística Computacional* ha celebrat 13 sessions:

Avoiding Lexical Rules or Horizontal Relations in the Hierarchical Lexicon, a càrrec de Louisa Sadler (10 de gener).

Discussió de lectures, a càrrec de Rosa Estopà, Jordi Morel i Roser Saurí (24 de gener).

Lectura crítica del Diccionari japonès-català, català-japonès, d'Enciclopèdia Catalana, 1990, a càrrec de Ko Tazawa i *Classificació dels textos tècnics: tòpics i gèneres*, a càrrec de Susana Gamero (31 de gener).

El diccionario del español de México, a càrrec de Lourdes Gavaldón (7 de febrer).

Problems of Corpus-based lexicography, a càrrec de Nicoletta Calzolari (14 de febrer).

Terminologia i creació neològica, a càrrec de M. Teresa Cabré (21 de febrer).

La definició en terminologia, a càrrec de Mercè Lorente (6 de març).

Del corpus a la terminologia, a càrrec de M. Teresa Cabré (13 de març).

Learner's Dictionaries of German and English, a càrrec de Dieter Götz (20 de març).

Estructura argumental dels predicats en formalismes d'estructures de trets, a càrrec de Carme Colominas (27 de març).

De Darwin a la lexicografía: la terminología biológica y el diccionario, a càrrec de Fernando Pardos (15 de maig).

La teoria minimista, a càrrec d'Olga Fullana (29 de maig).

Discussió final de la línia (19 de juny).

Fins al juny de 1996, el *Seminari de Discurs i Variació Lingüística Computacional* ha celebrat 9 sessions:

Retòrica i llenguatge: l'anàlisi de textos humorístics, a càrrec de Marcel Ortín (10 de gener).

Introducing New Reference into Discourse, a càrrec de Louise McNally (24 de gener).

Diccionario español de textos médicos antiguos: problemas metodológicos y soluciones, a càrrec de M. Teresa Herrero (7 de febrer).

La parla com espectacle: estudi del debat televisiu, a càrrec d'Helena Calsamiglia (21 de febrer).

El subjuntiu i la teoria del discurs, a càrrec de Josep M. Fontana (6 de març).

Discurso y relevancia, a càrrec de Sebastián Bonilla (13 de març).

Quantitative Tools in Linguistic Analysis: Discourse Applications, a càrrec de Sharon Ash (15 de maig).

El connector donc en el teatre de Ionesco, a càrrec de Montserrat Cunillera (22 de maig).

La reformulació parafràstica, a càrrec de Carme Bach (29 de maig).

D'altra banda, també s'han dut a terme 6 sessions de seminari conjuntes:

Consideration sur les connecteurs et l'argumentation d'après Ducrot, a càrrec de Dominique Maingueneau (28 de febrer).

Presentació de projectes acabats: *Aspectos sociolingüísticos y psicolingüísticos de las comunidades de habla i grupos lingüísticos minorizados en España (CICYT SEC93-0275)* per M. Teresa Turell, *DYANA* de la Universitat d'Edimburg per Enric Vallduví, *POINTER (UE MLAP94 LRE63090)* per Carles Tebé (17 d'abril).

Alternancias secuenciales y enunciativas en un género periodístico (críticas cinematográficas), a càrrec de Carmen Lorda (24 d'abril).

Presentació de projectes en curs: *Informatización y estudio del corpus 92 (DGICYT PB93-0392)* per M. Paz Battaner, *LS-GRAM (UE LRE61029)* per Toni Badia, *Configuración morfológica y estructura argumental: léxico y diccionario (DGICYT PB93-0546C0402)* per Mercè Lorente, *Observatori de neologia* per Elisabet Solé (8 de maig).

Presentació de projectes en preparació: *La interacción de lenguas en hablantes plurilingües y pluridialectales en España (CICYT SEC96-0627)* per M. Teresa Turell i Enric Vallduví, *RC-lex: La representación del conocimiento léxico: constitución de un léxico independiente y su compilación en formalismos gramaticales de unificación (sol·licitud CICYT no concedida)* per Toni Badia (5 de juny).

Presentació de tesis: Josep M. Fontana, Jaume Martí (12 de juny).

L'any 1996 ha finalitzat la primera edició del *Màster en Lexicografia* (1994-96) i del *Postgrau en Lexicografia especialitzada* (1995-96). Els estudiants que han obtingut aquests títols són els següents:

Màster en Lexicografia (1994-96): Lurdes Borrell, Núria Córdoba, Marta Folia, Marta Guspí, Roser Martínez, Anna Massaneda, Àngels Pallàs, Anna Saperas, Agnès Schlüter, Montserrat Torras, Joan Torruella.

Postgrau en Lexicografia especialitzada (1995-96): Anne-Cécile Nokerman, Jean Nicolas De Surmont.

En el marc del *Màster en Lexicografia*, i més concretament en l'assignatura de *Lexicografia bilingüe* del curs 95-96, s'han convidat alguns especialistes per impartir diverses sessions lectives:

M. Teresa Fuentes (de la Universitat d'Augsburg)
Estructures textuais del diccionari bilingüe (8 de març)
Components del diccionari bilingüe (15 de març)

Dan Nosell (de la Universitat d'Estocolm i autor del *Diccionari català-suec*)
De l'usuari al producte lexicogràfic (12 d'abril)
Les col·locacions al diccionari bilingüe (19 d'abril)

Andrew Hastings (de l'empresa VOX-Biblograf)
El procés d'elaboració d'un diccionari bilingüe (3 de maig)

Reinhold Werner (de la Universitat d'Augsburg)
Algunas reflexiones sobre posibilidades de sistematizar la crítica de diccionarios (10 de maig)

Károly Morvay (de la Universitat de Budapest i autor del *Diccionari català-hongarès*)
Les unitats fraseològiques (UF) als diccionaris bilingües (31 de maig)

Elvira de Moragas (de Diccionaris Larousse bilingües)
Problemàtica de les equivalències (7 de juny)

En aquest segon curs del *Màster* i en el *Postgrau en Lexicografia especialitzada*, els alumnes han cursat dos mòduls pràctics optatius, entre una oferta de quatre especialitats en lexicografia, consistents en la realització de sengles projectes sobre lexicografia especialitzada, lexicografia d'aprenentatge, lexicografia computacional i lexicografia bilingüe.

El mòdul pràctic de lexicografia especialitzada (terminologia), dirigit per M. Teresa Cabré, ha consistit en el disseny i la construcció d'un diccionari terminològic sobre energies alternatives, en format hipertextual i multimedia. Hi han participat Pau Serra, biòleg i especialista en medi ambient, Arcadio Rojo, antropòleg i especialista en representació hipertextual del coneixement, Lluís De Yzaguirre, per la part informàtica, i M. Teresa Cabré i Mercè Lorente, per la part lingüística. Jordi Morel s'ha encarregat

de coordinar la feina de professors i alumnes. Els resultats assolits en el mòdul pràctic corresponen a l'establiment dels paradigmes de la representació hipertextual i del mapa de coneixements, al buidatge i la selecció de termes propis de l'àmbit de les energies alternatives, i al disseny de pantalles, que configuren la base per a la implementació informàtica d'una primera versió del prototipus. Els professors del mòdul han presentat una comunicació sobre aquest projecte en el TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops (Viena, agost de 1996).

En les pràctiques de l'especialitat de lexicografia d'aprenentatge, dirigides per M. Paz Battaner, els alumnes han participat en la preparació d'un prototipus de diccionari d'aprenentatge del català. Els temes que s'han tractat durant les pràctiques i que han estat distribuïts entre els alumnes són els següents: objectius d'un diccionari d'aprenentatge, macroestructura, microestructura: la definició de substantius (*mà, aigua, tisoires, barceloní, set, setmana santa, cavaller, mosso d'esquadra*), d'adjectius (*vermell, llisa, cruel*), de determinants (*un, aquest, algun, que*), de verbs (*queixar-se, aconseguir*), de pronoms (relatius i personals) i conjuncions (*que*); altres aspectes de la microestructura que han estat estudiats són: la informació sintàctica, morfològica i fonètica, les marques d'ús, la derivació i els mots d'íctics.

En l'especialitat de lexicografia computacional, s'han dut a terme dos projectes: un sobre morfologia computacional i l'altre sobre lexicografia computacional, dirigits per Toni Badia. El primer projecte ha consistit en elaborar les especificacions lingüístiques necessàries per construir un analitzador morfològic de dos nivells (en el formalisme SEGMORF, desenrotllat a l'IULA) per tractar la flexió nominal i verbal en espanyol. El segon projecte ha consistit en l'establiment de les classes de paraules del català (de cada una de les quatre categories majors: noms, verbs, adjectius i adverbis) d'acord amb els criteris habitualment usats en les gramàtiques sintàctiques computacionals; s'hi han detallat els criteris de classificació, que després s'han aplicat per produir una classificació complexa de les subclasses de noms, verbs, adjectius i adverbis.

El projecte desenvolupat pels estudiants en l'especialitat de lexicografia bilingüe, coordinat per Cristina Gelpí i Roser Martínez, ha consistit en l'elaboració de la maqueta d'un *diccionari pont* per a aprenents del català i del castellà. El diccionari que ha servit de model per a dur a terme aquestes pràctiques és el *Collins Cobuild Students Dictionary. Bridge Bilingual*. Es tracta d'una obra —a mig camí entre els diccionaris monolingües i els bilingües— concebuda com a diccionari per a aprenents d'una segona llengua.

CURS 1996-97 (1R TRIMESTRE)

Durant l'últim trimestre de 1996, ha començat la segona edició del programa de doctorat en *Lingüística Aplicada* (bienni 1996-98) i la segona edició del Màster en *lexicografia* i del curs de *Postgrau en lexicografia*. Els estudiants matriculats en aquests programes es distribueixen de la següent manera:

- Doctorat: 22
- Màster i Postgrau: 14

La segona edició del Màster en *Lexicografia* (1996-98) i del *Postgrau en Lexicografia* (1996-97) incorpora alguns canvis respecte la primera edició. D'una banda, s'ha introduït una nova assignatura, *Introducció a la lexicografia*, que ha permès reorganitzar més adequadament els programes de les assignatures *La lexicografia: aspectes generals* i *La pràctica lexicogràfica* del primer bienni. D'altra banda, s'han concentrat les assignatures del curs (1996-97) en el primer trimestre per tal de facilitar la distribució temporal i horària de l'estada en pràctiques en empreses lexicogràfiques i institucions.

Les entitats col·laboradores que acolliran un estudiant en pràctiques el curs 1996-97 són les següents:

Bibliograf
Direcció General de Política Lingüística (Generalitat de Catalunya)
Enciclopèdia Catalana
Eumo Editorial
Institut d'Estudis Catalans (Secció Filològica)
INCYTA
Marcombo
TERMCAT
Servei de Llengua Catalana (Universitat de Barcelona)
Servei de Llengües i Terminologia (Universitat Politècnica de Catalunya)

La segona edició del programa de *Doctorat en Lingüística Aplicada* de l'IULA compta, com l'anterior, amb un ajut per a programes de doctorat de qualitat que convoca la Secretaria d'Estat d'Universitats i Investigació del Ministeri d'Educació i Ciència, de 3.300.000 pta. dedicades sobretot a la compensació de càrrega docent i a la contractació de professors visitants.

Com a novetat respecte la primera edició del Doctorat cal destacar que la nova edició està més centrada en els aspectes bàsics de la recerca de l'IULA, que es concreta en el fet que el nou programa s'especialitza clarament en el lèxic. Això ha estat possible perquè la línia de recerca sobre el discurs (que era també oberta en l'anterior edició del programa) ha quedat absorbida pel programa de doctorat *La Traducció: aspectes literaris i discursius* del Departament de Traducció i Filologia.

Una altra novetat important és la reorganització d'assignatures, conseqüència de la concepció que en les assignatures dels programes de doctorat s'han de cobrir aquells aspectes de la formació teòrica dels estudiants que no han estat tractats suficientment en

els seus estudis de llicenciatura. D'aquesta manera, s'ha concebut el primer curs del programa com un curs de formació bàsica, en el qual s'ofereixen assignatures que posen els fonaments dels estudis lingüístics en les seves diverses dimensions (morfologia, sintaxi, semàntica, pragmàtica, terminologia i lèxic). Per altra banda, el segon curs ofereix als estudiants la possibilitat de seguir assignatures més especialitzades, d'acord amb els seus interessos de recerca.

Altres canvis que afecten el curs (1996-97) són els següents:

- a) Seguint les directrius de la Comissió de doctorat de la UPF, canvi del nombre de crèdits necessaris per a assolir la suficiència investigadora. En aquest programa cal aprovar un total de 44 crèdits, que poden ser distribuïts de la següent manera: un mínim de 16 crèdits fonamentals (els 4 dels seminaris i 12 d'assignatures bàsiques ofertes el primer any), un mínim de 6 crèdits metodològics, exactament 8 crèdits per al treball de recerca, un màxim de 6 crèdits afins i un màxim de 5 crèdits fora de programa.
- b) Noves assignatures: *Anàlisi lingüística i tipologia textual*, *Models sintàctics lexicalistes*, *Pragmàtica*, *Semàntica* i *Terminologia*.
- c) Nou assignatures de programes de Doctorat d'altres universitats (UPC, UAB, UB) reconegudes com a crèdits afins.
- d) Dues assignatures de programes de Doctorat d'un altre departament de la UPF reconegudes com a crèdits afins.
- e) Quatre assignatures del nostre programa de Doctorat reconegudes com a assignatures afins d'un Doctorat de la UAB.
- f) Una assignatura del nostre programa de Doctorat reconeguda com a assignatura afi del Doctorat d'un altre departament de la UPF.

El Cicle de conferències 1996-97 ha constatat de 2 conferències fins al 31 de desembre de 1996:

Conferència inaugural: *Del lèxic a la sintaxi, estructura i funcionament del verb CALDRE*, a càrrec de la Dra. Gemma Rigau, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona (21 d'octubre).

Aspects sociaux de la légitimation en terminologie, a càrrec del Dr. John Humbley, de la Universitat París XIII (11 de novembre).

El seminari setmanal general ha estat programat en dos grans sèries de sessions: les sessions per al tercer cicle, dirigides especialment als alumnes de màster, de doctorat i de postgrau i als professors i tesinands dels programes (2 sessions al mes), i les sessions del grup de recerca LATRAL, pensades per a la discussió de temes de recerca comuns i per transmetre informació sobre la marxa i els resultats dels projectes de cada unitat de recerca de l'IULA. Durant el primer trimestre del curs 1996-97 s'han dut a terme cinc sessions de seminari:

Seminari tercer cicle: *Presentació del seminari als nous alumnes*, a càrrec de M. Teresa Cabré i Toni Badia (14 d'octubre).

Seminari tercer cicle: *L'enfocament social de la terminologia*, a càrrec de Judit Freixa (4 de novembre), sessió preparatòria de la conferència de J. Humbley.

Seminari tercer cicle: *Aspectes metodològics del treball en lingüística computacional*, a càrrec de Toni Badia (18 de novembre), sessió de metodologia.

Seminari LATRAL: *Presentació de projectes acabats: el projecte Configuración morfológica y estructura argumental: léxico y diccionario*, a càrrec de Mercè Lorente (25 de novembre).

Seminari tercer cicle: *Presentació de projectes de recerca sol·licitats*, a càrrec de M. Teresa Cabré, M. Paz Battaner, M. Teresa Turell i Toni Badia (2 de desembre), sessió d'iniciació a la recerca.

PROGRAMES D'INTERCANVI

Professors visitants

L'any 1996, l'IULA va oferir una plaça d'intercanvi per a professors dins del programa *Intercampus* amb Amèrica Llatina, amb el perfil de lexicografia. Va ser concedida a la professora Lourdes Gavaldón de la Universitat de Baja California (Tijuana, Mèxic), que va fer una estada de sis setmanes a l'IULA (de l'1 de febrer al 14 de març de 1996), en què va impartir les següents sessions en el marc del Seminari i de l'assignatura de Terminologia del *Doctorat en Lingüística Aplicada*:

El diccionario del español de México (7 de febrer).

Conformación de un vocabulario especializado aplicado a la arquitectura mexicana (14 de febrer).

Los indigenismos del español mexicano (16 de febrer).

Vocabularios técnicos multilingües (21 de febrer).

Durant l'any 1996, l'IULA ha tramitat els ajuts per contractar dos professors visitants durant el curs 1997-98, amb peticions adreçades a la CIRIT i a la DGICYT, a nom de

la professora M. Teresa Fuentes de la Universitat d'Augsburg, i de Jean-Claude Boulanger de la Universitat Laval (Canadà).

El programa *Intercampus* amb Amèrica Llatina ha concedit a l'IULA una borsa per a un professor visitant per a l'any 1997, nominativa per a la professora Enilde Faustlich de la Universitat de Brasília, que farà una estada al mes d'abril de 1997 en què realitzarà activitats de docència i de recerca en terminologia.

Mobilitat de professors de l'IULA

Quant a la mobilitat de professors de l'IULA, la Dra. M. Teresa Cabré ha impartit els següents cursos en centres universitaris:

Curso de Especialização: lexicografia e terminologia
" Terminologia, bilingüismo e multilingüismo"
Universidade de Brasília i IBICT
Brasília, 1996

Pós-graduação em Letras
" Aspectos de Terminología"
Universidade Federal do Rio Grande do Sul
Porto Alegre, 1996

Actividades de Educación Permanente
" Terminología"
Escuela Univesitaria de Bibliotecología y Facultad de Derecho, Carrera de Traductorado de la Universidad de la República.
Montevideo, 1996

Cursos d'Estiu Palau Comtal de Cocentaina
" La terminologia científica"
(amb la col·laboració de Mercè Lorente)
Universitat d'Alacant i Generalitat Valenciana.
Alacant, 1996

Curso Internacional para investigadores en Terminología
Unión Latina en Cuba.
La Havana, 1996

Curso intensivo: Terminología: fundamentos y métodos
XXVI Simposio de la Sociedad Española de Lingüística:
morfología y lenguaje científico y técnico
Madrid, 1996

Convenis

Durant 1996, l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada ha pres la iniciativa en processos de signatura de convenis generals i de convenis específics entre la Universitat Pompeu Fabra i les següents institucions:

Escuela Universitaria de Bibliotecologia de la Universidad de la República (Uruguai): conveni signat en 1996.

Instituto de Documentación e Información Cientificotécnica de la Habana (IDICT) (Cuba): conveni signat en 1996.

Colegio de México (Mèxic): conveni signat a inicis de 1997

Universidade de Brasília (Brasil): conveni pendent de signatura

MEMÒRIA DE RECERCA

GRUP DE RECERCA LATRAL

Durant 1996, el grup de recerca LATRAL, format per la totalitat dels investigadors adscrits a l'IULA, ha tramès a la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya la llista actualitzada d'integrants i la memòria d'activitats realitzada l'any anterior, cosa que ha conduït a la concessió de la renovació de l'ajut del pla de recerca (CIRIT 1996 SGR00045). La concessió del finançament ha estat efectiva al mes de novembre de 1996, per la qual cosa l'import esmentat s'ha destinat a una nova convocatòria de beques per a estudiants de doctorat per al curs 1997-98 i a les despeses derivades de les edicions de llibres i de la col·lecció *Papers de l'IULA* previstes per a 1997.

El grup ha rebut finançament complementari del Pla de mesures per a la recerca de la UPF. La dotació del programa 1 (UPF P1) s'ha dedicat fonamentalment a l'adquisició de material informàtic, a les publicacions i a la concessió de dues beques de col·laboració per a estudiants de traducció per al curs 1996-97. I el programa 2 (UPF P2), s'ha dedicat per a la cerca de socis europeus en la recerca.

Han estat renovades, per la Generalitat de Catalunya, les tres beques FI/FIAP de Carme Bach, Xavier Solé i Teresa Vallés, integrades en la recerca del grup LATRAL i totes tres sota la tutoria de M. Teresa Cabré, i també el contracte PQS de David Soler.

L'activitat de recerca de tots els becaris (Generalitat de Catalunya, IULA) i de tots els contractats amb càrrec al finançament extern del grup LATRAL s'ha centrat en les tasques relacionades amb el projecte de recerca comú, *Corpus: Llenguatges d'especialitat*. Els investigadors adscrits al grup han repartit l'activitat investigadora entre el projecte comú i els projectes propis de cada Unitat de recerca.

El grup de recerca LATRAL ha iniciat al curs 1996-97 un seminari, de periodicitat mensual, on es difonen aspectes dels projectes de cada unitat o subgrup i on es debaten elements de la investigació comuna. Aquest seminari complementa els seminaris de tercer cicle, de manera que els membres del grup disposen d'un seminari setmanal (Vegeu Memòria de docència).

Al juliol de 1996, la Generalitat de Catalunya va aprovar la creació del *Centre de referència en enginyeria lingüística (CREL)*, format per nou grups de recerca de sis institucions acadèmiques (Institut d'Estudis Catalans, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Barcelona, Universitat de Girona, Universitat Politècnica de Catalunya i Universitat Pompeu Fabra), entre els quals hi ha el grup de recerca LATRAL. Teresa Cabré, que ha estat un dels tres membres promotors del CREL, forma part del Consell de Direcció.

PROJECTE CORPUS

Durant el període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 1996, el projecte *Corpus de llenguatges especialitzats* s'ha reorganitzat internament, sota la direcció de M. Teresa Cabré, per tal d'agilitar l'entrada de dades i d'aconseguir resultats a curt termini. En aquest sentit, l'IULA ha concedit tres beques a estudiants de doctorat, per al curs 1996-97, que s'han incorporat al projecte des de novembre de 1996.

Pel que fa a l'estratègia del projecte, s'han establert quatre fases de treball:

1. Fase prèvia.
2. Fase de tractament de materials
3. Fase de processament lingüístic
4. Fase d'explotació

A continuació, es detalla un resum de les tasques que s'han dut a terme durant el període esmentat en cadascuna de les fases de treball detallades.

1. Fase prèvia

En aquesta fase de treball s'han realitzat durant l'any 1996, concretament durant el darrer trimestre, dues tasques:

a) cerca i organització de materials per a les àrees de medi ambient, informàtica i medicina; en aquesta fase, que s'ha activat des de l'IULA, s'han recollit els materials següents:

- índexs temàtics de cada àrea per a l'estructuració dels arbres de camp, i
- un repertori bibliogràfic de cada àrea per a la selecció dels documents que han d'integrar-se en el Corpus, extret de:

- 1) catàleg de publicacions de l'editorial Marcombo;
- 2) catàleg de publicacions de la Generalitat;
- 3) catàleg de publicacions del Ministerio i de la Diputació;
- 4) catàleg de publicacions de la Unió Europea;
- 5) catàleg de la normativa UNE;
- 6) documents (llibres i revistes) en el catàleg de la biblioteca de la UPF;
- 7) documents extrets de programes universitaris;
- 8) revistes;
- 9) altres fonts.

b) establiment dels arbres de camp i selecció bibliogràfica per a les tres àrees esmentades; a final d'any, aquesta feina encara està pendent. Aquesta segona fase és realitzada exclusivament pels especialistes, que activen dues tasques diferents:

- establiment (o revisió) de l'arbre de camp
- selecció de la bibliografia més rellevant

Per a l'establiment de l'arbre de camp l'especialista disposa dels índexs temàtics del tesaurus de la seva àrea, d'altres índexs dels camps de la matèria (si se n'han recollit) i de les mostres dels arbres de camp dels dominis del Corpus de què ja es disposa. Aquesta tasca només afecta els especialistes de medi ambient i medicina. De fet, en l'àrea temàtica de medi ambient s'ha de refer l'arbre de camp i en la de medicina s'ha d'establir.

2. Fase de tractament de materials

El nombre d'ocurrències per àrees incorporat al projecte durant l'any 1996 ha estat el següent:

dret:	1.499.428	ocurrències
economia:	466.884	ocurrències
medi ambient:	137.204	ocurrències
informàtica:	249.089	ocurrències
medicina:	14.583	ocurrències
total a 31.12.96:	2.367.188	ocurrències

En aquesta fase de treball, coordinada per Xavier Solé, hi participen també Jordi Morel, Roser Saurí, Teresa Vallés, Judit Feliu i Sònia Jimènez.

3. Fase de processament lingüístic

Durant l'any 1996 la fase de processament lingüístic ha avançat en el processament morfològic del corpus textual de l'IULA. Concretament, s'ha treballat en la creació i millora d'una sèrie d'eines:

- Diccionaris. Es disposa de dos diccionaris per al català:

- a) el *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, amb 70.543 lemes no desplegats;
- b) el *Diccionari de la Llengua Catalana* d'Enciclopèdia Catalana, al qual s'ha adjuntat les paraules del diccionari de l'Institut que no figuren en el primer, amb 68.000 lemes que corresponen a 596.000 formes desplegadas.

També es disposa d'un diccionari per al castellà que correspon al *Diccionari Actual de la Lengua Española*, cedit per a usos interns de recerca per Vox-Bibliograf, amb 88.442 lemes que corresponen a 738.516 entrades desplegadas.

- Etiquetaris. S'han establert dos etiquetaris gramaticals, un per al català i un per al castellà.

- Analitzadors morfològics. S'han constituït dos analitzadors morfològics per al català, de resultats molt similars, els quals assignen tots els lemes i etiquetes gramaticals possibles a les peces lèxiques que analitzen.

A final d'any, s'està treballant en la construcció de les següents eines:

- analitzador morfològic per al castellà (en estat avançat);
- desambiguador estadístic;
- desambiguador lingüístic a partir de regles.

En aquesta fase de treball, coordinada per Carme Bach, hi participen Sergi Torner i Núria Castillo.

4. Fase d'explotació

Eines disponibles a final d'any:

- concordances sobre text marcat estructuralment;
- concordances sobre text marcat morfològicament (totalment desambigat);
- càlcul de freqüències de paraules gràfiques sobre text marcat estructuralment;
- càlcul de freqüències de paraules, lemes i categories sobre text marcat morfològicament (totalment desambigat).

Eines en curs a final d'any:

- Creació d'una eina que permeti la incorporació, i la seva explotació, de documents marcats SGML a una base de dades de dades documental. Es permetran, entre altres, les següents operacions:

- a) selecció de documents individuals o agrupats en subcorpus;
- b) concordances dels documents seleccionats amb extracció de freqüències absolutes i relatives.

- Exportació de documents al format estàndard CES per afavorir la utilització d'altres eines.

Com a resultat de les tasques de marcatge del Corpus, s'ha iniciat la col·lecció de *Papers de l'IULA* amb la publicació "Marcatge estructural i morfosintàctic del Corpus Tècnic amb l'estàndard SGML", a càrrec de J. Vivaldi, L. De Yzaguirre, X. Solé i M.T. Cabré (Vegeu apartat de publicacions).

Adjuntem en annex l'estat del Corpus a 31.12.1996.

UNITAT DE RECERCA DE LÈXIC

Projecte de recerca *Configuración morfológica y estructura argumental: léxico y diccionario* (DGICYT PB 93-0546-C-04-02). Projecte interuniversitari que integra quatre grups de recerca: Universitat Autònoma de Madrid, Universitat del País Basc, Universitat Pompeu Fabra i Universitat de Girona (coordinadora del projecte). La responsable del subprojecte per la UPF és M. Teresa Cabré i el coordina Mercè Lorente.

Durant l'any 1996 s'han celebrat dues reunions de coordinació del projecte. Els dies 12 i 13 d'abril es va fer una reunió de treball a la Universitat del País Basc, on van assistir Mercè Lorente i M. Rosa Bayà, en què es van discutir alguns aspectes de cara a unificar la informació de les fitxes d'anàlisi dels afixos que cada grup havia realitzat durant la primera fase i es van assignar els temes monogràfics que cada grup havia d'estudiar i presentar en la propera reunió.

La segona reunió de treball va tenir lloc a l'IULA els dies 20 i 21 de setembre. En aquesta reunió es van presentar els treballs monogràfics. El grup de l'IULA va ser l'encarregat de preparar i defensar l'informe sobre l'estructura argumental: *El cambio de estructura argumental en los procesos de formación de palabras: sufijación y prefijación*. A més, en la reunió es va proposar la periodització a seguir per a la tercera fase del projecte, dedicada a les propostes d'aplicació lexicogràfica.

Així mateix, el 26 de juny de 1996, el grup de l'IULA va assistir a la conferència que va pronunciar,) a la Universitat de Girona, la professora Rochelle Lieber de la Universitat de New Hampshire (USA), amb el títol *Toward a Calculus of Lexical Semantic Representations*. A la tarda, alguns membres del projecte, es van reunir amb la professora Lieber per presentar-li la recerca que s'està fent. El dia 27 de juny, la professora Lieber va visitar l'IULA i va presentar la seva recerca actual al conjunt d'investigadors del projecte.

Estat i resultats del projecte a la fi de 1996: El fitxer descriptiu constituït per les anàlisis dels afixos derivatius de verbs i adjectius del català, del castellà i del basc ha estat completat i revisat per cada grup. S'han unificat els criteris de representació de les dades i s'han harmonitzat els aspectes que presentaven alguna disparitat, amb documents annexos com el de representació semàntica elaborat pel grup de la UPF o el d'unificació terminològica elaborat pel grup de la UdG. Després de la presentació, en el mes de setembre, dels tres informes de conclusió, un global i dos específics sobre el canvi d'estructura argumental i sobre l'aspecte, cada grup ha enviat comentaris crítics a la resta de grups per poder fer la revisió definitiva i preparar la publicació dels informes.

Projecte de recerca *Observatori de Neologia*. Durant l'any 1996 ha rebut finançament de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i d'Enciclopèdia Catalana S.A.¹ S'ha dut a terme,

---

¹ Conveni de cooperació entre la Universitat Pompeu Fabra i Enciclopèdia Catalana, SA, signat el mes d'octubre de 1996 i Conveni de cooperació entre la Universitat Pompeu Fabra i Institut d'Estudis Catalans, signat en data 1 d'octubre de 1996.

d'una banda, el buidatge bimensual que correspon a tots els col·laboradors del projecte; i, d'altra banda, el buidatge complementari, que correspon a les becàries:

– Buidatge de premsa catalana (*AVUI*, *Punt Diari* i *El Temps*), editada l'any 1996, i automatització a la base de dades BUITCAT96. En aquest moment, 5.971 registres.

– Buidatge de premsa castellana (*El País* i *La Vanguardia*), editada l'any 1996, i automatització a la base de dades BUITCAST96. En aquest moment, 3.168 registres.

En total, els grups d'anàlisi de neologismes segons el procés de formació han analitzat un total de 6.699 fitxes catalanes corresponents a la base de dades de l'any 1995.

S'està preparant un document, per a la col·lecció *Papers de l'IULA*, amb els resultats quantitius de l'anàlisi dels neologismes corresponents al buidatge català de 1995, a la vegada que s'ha començat a treballar en l'elaboració de la maqueta del *Diccionari de neologismes*.

Els membres que integren l'Observatori de Neologia a 31.12.1996 són els següents:

Direcció: M. Teresa Cabré

Coordinació: Judit Freixa i Elisabet Solé

Becàries: Judit Sadurní, M. Josep Sintés i Zulema Borràs (fins al juny) i Montserrat Pibernat i Judit Sadurní (des del setembre).

Col·laboradors: Elisabet Balcells, Zulema Borràs, Marta Cebrián, Anna Codina, Rosó Cusó, Meritxell Domènech, Rosa Estopà, Judit Feliu, Marta Folia, Maria Gratacós, Jovita Laín, Sílvia López, Mireia Lladó, Sílvia Martorell, Cristina Mayoral, Gemma Mensa, Jordi Morel, Isabel Obradó, Laura Paredes, Montserrat Pibernat, Trinitat Ruiz, Judit Sadurní, Anna Sadurní, Imma Sas, M. Josep Sintés, Xavier Solé, Carles Tebé, Marta Torres, Ouissem Touhami, Teresa Vallès, Mercè Vázquez.

Total: 34 membres

L'Observatori de Neologia ha editat, també dins la col·lecció de *Papers de l'IULA*, els resultats de la seva recerca dels anys 1990-95 (Vegeu l'apartat de publicacions).

Convé destacar que l'Observatori de Neologia ha estat considerat un grup de recerca amb nom propi (GNE) per la Universitat Pompeu Fabra.

Grup de terminologia. Dins de la UR de Lèxic, el grup de terminologia ha estructurat l'activitat investigadora a l'entorn de dues grans línies de recerca: l'extracció automàtica de terminologia i les relacions conceptuals. Cadascuna d'aquestes línies, que

emparen diverses tesis doctorals en preparació, ha presentat comunicacions en el V Simposi Iberoamericà de Terminologia, celebrat a Mèxic al novembre de 1996 (Vegeu comunicacions a congressos).

A més, tots els membres del grup de terminologia han participat en el monogràfic *La terminología en España* de la revista *Terminómetro*, dirigit per M. Teresa Cabré i coordinat per Rosa Estopà, i també en el monogràfic *Terminologia i ensenyament* de la revista *Articles*, coordinat per Daniel Cassany i Mercè Lorente.

Un altra activitat del grup de terminologia ha estat la preparació de la *I Escola d'Estiu de Terminologia*, que se celebrarà a Barcelona del 7 al 18 de juliol de 1997.

Nous projectes

Directament relacionada amb l'activitat del grup de terminologia, i a iniciativa de la investigadora principal, M. Teresa Cabré, s'ha sol·licitat finançament, en la convocatòria de desembre de 1996 de la DGES, per a un nou projecte titulat *La terminología científico-técnica: reconocimiento, análisis y extracción de información formal y semántica*. Dins aquest projecte hi participaran membres de les UR de Lèxic, de Lingüística Computacional, d'Enginyeria Lingüística i de Comunicació Científica i Representació del Coneixement.

L'objectiu del projecte, que s'enquadra en la lingüística aplicada al tractament de les llengües, és la de facilitar la realització automàtica d'operacions de caràcter lingüístic. En terminologia, el nivell d'automatització del procés terminogràfic (des de la detecció dels termes dins els textos fins a la seva representació als diccionaris o en altres sistemes textuais alternatius més eficients) s'ha reduït fins fa poc temps a l'ús de sistemes de gestió de bases de dades i a l'accés a informació remota. Existeixen ja per a llengües com el francès i l'anglès programes de tractament informàtic que resolen de forma completament autònoma o assistida algunes de les operacions terminogràfiques bàsiques. No obstant això, per poder arribar a resultats convincents cal resoldre determinats problemes d'índole teòrica i donar-los una solució aplicada. Aquest projecte es proposa d'analitzar dos dels aspectes de la terminologia que, per la seva complexitat, han estat dels menys tractats en la teoria i dels pitjor resolts en la seva aplicació: en primer lloc, el reconeixement automàtic de les unitats terminològiques pertinents per a un camp especialitzat i la seva delimitació quan es tracta d'unitats sintagmàtiques, i, en segon lloc, la representació del coneixement especialitzat d'un text sobre la base de l'establiment dels nusos conceptuals que el sintetitzen i de les relacions que s'estableixen entre ells. A més, el projecte dóna lloc a aplicacions en el camp de la documentació (indexació automàtica de documents, elaboració automàtica o semiautomàtica de thesaurus i classificacions), de la informació (selecció i filtratge d'informació rellevant, mapeig de contingut d'un text) i de la terminologia (elaboració automàtica de camps conceptuals, detecció automàtica de termes, automatització del procés terminogràfic).

Seminari de lectures de la UR de lèxic

En la primera edició del seminari de lectures de lèxic, iniciat el 7 de febrer de 1996, han participat de forma activa els següents membres de l'IULA: Victòria Alsina, Bianca

Amaro, Carme Bach, Rosa Bayà, Elisenda Bernal, Laura Borràs, Jenny Brumme, M. Teresa Cabré, Janet DeCesaris, Lluís de Yzaguirre, Rosa Estopà, Judit Freixa, Cristina Gelpí, Mercè Lorente, Jaume Martí, Jordi Morel, Marta Ribas, Roser Saurí, Elisabet Solé, Xavier Solé, Carles Tebé, Teresa Vallès i Jordi Vivaldi. Aquest seminari ha estat coordinat de febrer a juliol per Xavier Solé, i de setembre a desembre per Janet DeCesaris.

En el període de febrer a desembre s'han presentat un total de 75 lectures, les quals s'han distribuït per línies temàtiques tal com es mostra a continuació (tingui's en compte que hi ha hagut lectures que s'han assignat a més d'una àrea temàtica, per la qual cosa els tants per cents s'han calculat a partir d'una xifra màxima de 88):

1. Morfologia lèxica: 20	22,7%
2. Aspectes sintàctics del lèxic: 2	2,2%
3. Aspectes semàntics del lèxic: 3	3,4%
4. Aspectes pragmàtics i textuais del lèxic: 6	6,8%
5. Fraseologia: 3	3,4%
6. Neologia: 3	3,4%
7. Representació automàtica del lèxic: 4	4,5%
8. Terminologia: aspectes formals: 2	2,2%
9. Terminologia: aspectes semàntics: 5	5,7%
10. Terminologia: aspectes pragmàtics i textuais: 5	5,7%
11. Terminologia, multimèdia i hipertext: 2	2,2%
12. Adquisició i representació del coneixement: 9	10,2%
13. Lexicografia: 15	17%
14. Terminòtica i indústries de la llengua: 9	10,2%

Si es té en compte que les catorze línies temàtiques poden quedar incloses en quatre grans blocs temàtics -lexicologia (línies 1 a 4), terminologia i neologia (línies 5, 6, 8, 9, 10 i 12), lexicologia computacional i enginyeria lingüística (línies 7, 11 i 14) i lexicografia (línia 13)- els percentatges quedarien distribuïts de la següent manera:

* Lexicologia	35,1%	
* Terminologia i neologia	30,6%	
* Lexicologia comp. i enginyeria ling.		16,9%
* Lexicografia	17%	

Participació en Xarxes Internacionals

Durant 1996, l'IULA, a través de la UR de Lèxic, s'ha integrat en la *European Association for Terminology (EAFI)* i participa en el subprograma **Dictionaries** de la xarxa temàtica *29517-CP-1-96-DE-ERASMUS-ETN (Thematic Network Project in the area of Languages)*.

Pel que fa a altres xarxes on participa la UR de Lèxic, s'hi han realitzat les següents activitats:

REALITER (Xarxa Panllatina de Terminologia). Manteniment del servidor Web de la Xarxa, amb l'actualització de documents i d'informacions. Revisió i millora de la Taula de formants cultes amb les indicacions de tots els nusos de la xarxa. Assistència a la reunió plenària de la xarxa, celebrada a Mèxic al novembre de 1996.

TermNet (International Network for Terminology). Difusió de la informació de TermNet cap a organismes i centres acadèmics de l'estat espanyol. M. Teresa Cabré forma part del comitè científic.

RITerm (Red Iberoamericana de Terminología). Secretariat de la xarxa des de gener al novembre de 1996. Manteniment del servidor Web de la Xarxa, amb l'actualització de documents i d'informacions. Assistència al Simposi de Terminologia, amb presentació de dos comunicacions i d'un poster, i a l'Assemblea de la xarxa, celebrats a Mèxic al novembre de 1996. Actualment, M. Teresa Cabré és la presidenta del Comitè executiu de la Xarxa.

UNITAT DE RECERCA DE LEXICOGRAFIA

Projecte de recerca *Informatización y estudio del Corpus 92 (PAAU junio 1992) (DGICYT PB93-0392)*. L'estudi del text acadèmic trobat en el Corpus 92 segueix en les mateixes línies que estaven traçades anteriorment. L'estat actual del projecte es concreta en els següents punts:

- a) La caracterització ortogràfica està acabada.
- b) L'estudi de les qüestions discursives sobre la informació en el subcorpus d'humanitats s'ha concretat en l'estudi de l'ús i el valor informatiu de les clàusules de relatiu. Alguns aspectes d'aquest treball s'han presentat al *Sig Writing 1996* i al *IV Congreso Internacional de la Sociedad de Didáctica de la Lengua y la Literatura* (novembre de 1996). Quant al subcorpus de ciències, concretament pel que fa a les proves de matemàtiques, física i química, s'ha estudiat la formulació de les hipòtesis científiques, resultats de la qual s'han presentat en el Simposi del *SEL* (Madrid, 1996).
- c) Les qüestions de gramàtica oracional i domini de la norma també han permès avançar especialment en l'estudi del règim preposicional dels verbs.
- d) S'ha començat a caracteritzar el vocabulari, però sense etiquetar encara, de manera que les valoracions s'han fet per freqüències absolutes en el subcorpus d'humanitats i sense poder determinar detalls sobre les paraules homònimes.

- e) L'estudi del discurs acadèmic que presenten les proves del Corpus 92, des de la perspectiva dels professors de cada matèria s'ha realitzat en les assignatures de comentari de text, història contemporània i història de l'art. Es troben en estat avançat els estudis de literatura, biologia, geologia i filosofia. Durant el mes de novembre ha començat l'estudi de les matèries científiques formalitzades, que presenten característiques pròpies: matemàtiques, física i química.
- f) S'ha avançat en l'adequació del corpus informatitzat al programa TACT, amb l'assessorament de Lluís de Yzaguirre.
- g) S'han realitzat reunions periòdiques dos cops per trimestre.

Nous projectes

En la convocatòria de la DGES de desembre de 1996, la UR va presentar el projecte *Análisis de la información contenida en diccionarios generales de lengua y nuevas propuestas para diccionarios generales y específicos actuales*. A partir de la informació continguda als diccionaris generals apreciats per una comunitat lingüística, es pot posar de manifest les característiques lexicosemàntiques de subconjunts lèxics que presenten relacions i estructures similars. El projecte presenta tres estudis sobre adjectius, adverbis i altres paraules que necessiten descripcions descriptives. També incorpora un model avaluador de diccionaris que s'aplicarà a les propostes aconseguides. Els col·laboradors d'aquest projecte són Victòria Alsina, Laura Borràs, Janet DeCesaris, Cristina Gelpí, Roser Martínez i Sergi Torner, de l'IULA, i Carmen López i Encarnación Atienza, del Departament de Traducció i Filologia de la UPF. La investigadora principal és M. Paz Battaner.

També durant l'any 1996 s'ha sol·licitat una *Xarxa Temàtica de Lexicografia* en la convocatòria anual de la CIRIT (juliol de 1996). La xarxa està formada per grups d'investigació catalans (Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Barcelona, Oficines Lexicogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans i Universitat Rovira i Virgili), espanyols (Universitat de Salamanca i Universitat de Màlaga) i europeus (Universitat d'Augsburg i Universitat de Lió). L'objectiu de la xarxa és conjuntar els diferents enfocaments que en l'estudi de llengües romàniques es fan actualment i acabar amb la consolidació de relacions entre els diversos grups. La xarxa no ha estat dotada per la CIRIT.

UNITAT DE RECERCA DE LINGÜÍSTICA COMPUTACIONAL

La Unitat de Recerca de Lingüística Computacional es dedica a la realització de projectes relacionats amb l'elaboració de gramàtiques estàndard per a la traducció automàtica.

Des d'aquesta unitat, l'IULA participa en dos projectes de recerca internacionals finançats per la Unió Europea, que han continuat desenvolupant les seves activitats durant l'any 1996.

Projecte de recerca *Investigation of linguistic specifications for future industrial standards: The EUROTRA Reference Manual* (UE MLAP 93-015). Projecte,

coordinat per la Universitat de Saarbrücken, que té per objectiu l'adaptació a nous formats de les especificacions lingüístiques elaborades per al projecte de traducció automàtica Eurotra. L'investigador principal del grup és Toni Badia i hi han participat Carme Colominas i Toni Tuells.

Durant l'any 1996 s'han dut a terme l'avaluació del projecte i les activitats bàsiques de difusió dels resultats del projecte. L'avaluació, feta per avaluadors externs a la Comissió Europea (i al consorci del projecte), ha estat positiva, tal com consta en el document *REFMAN MLAP 93-15. Final Review Report*, elaborat per Lee Humphreys i Harald Trost.

Les activitats de difusió dels resultats del projecte s'han centrat durant aquest any en fer disponibles els diversos capítols de l'informe final del projecte en una pàgina web (<http://www.iai.uni-sb.de/REFMAN/home.html>).

Projecte de recerca *LSGRAM. Large Scale Grammars for EC Languages (UE LRE-61029)*. Projecte europeu per a la construcció de gramàtiques computacionals en el formalisme d'unificació de la plataforma ALEP. Subprojecte espanyol, coordinat per Toni Badia, de construcció de la gramàtica computacional per al castellà. Els col·laboradors d'aquest projecte han estat Marta Carulla, Montserrat Miralles i Auke Oosterhoff.

Durant el 1996, s'ha acabat la construcció de les gramàtiques i s'ha preparat la documentació que les havia d'acompanyar en el producte final del projecte. En concret a l'IULA, s'ha acabat la gramàtica morfològica del castellà (que cobreix tots els fenòmens flexió nominal i verbal, tant regulars com irregulars) i la descripció de les estructures dels sintagmes nominals del castellà (que s'han integrat a la gramàtica sintacticosemàntica general d'aquesta llengua).

També durant aquest any, s'ha dut a terme l'avaluació del projecte, per part d'avaluadors externs a la Comissió Europea (i al consorci del projecte). El resultat de l'avaluació, que ha estat positiva, pot veure's en el *document LS-GRAM. Final Review Report* (autors: Hans Ulrich Block i Lee Humphreys). Així mateix, aquest any s'han posat a disposició pública les gramàtiques i els documents principals elaborats en el projecte (<http://www.iai.uni-sb.de/LS-GRAM/home.html>).

Participació de la UR en el projecte Corpus

La UR de Lingüística Computacional participa en el projecte Corpus amb la realització d'alguns programes de processament. Durant l'any 1996, s'ha finalitzat un analitzador morfològic per al català (CATMORF). Per a això:

— S'ha construït un formalisme per a escriure gramàtiques morfològiques de dos nivells: SEGMORF. Aquest formalisme és una variant del formalisme de dos nivells elaborat en la plataforma Alep desenvolupada sota els auspicis de la Unió Europea. Ha resultat convenient crear una variant d'aquest formalisme (i no adoptar-lo tal com és) per dos motius bàsics; en primer lloc, per a poder-lo utilitzar de manera aïllada en un etiquetador de textos reals (és a dir, sense el processament sintacticosemàntic previst a

l'Alep) i, en segon lloc, per facilitar la descripció lingüística de diversos fenòmens morfològics.

— S'ha escrit un analitzador morfològic per al català (CATMORF), que tracta de manera general la flexió (nominal i verbal) catalana.

— S'ha creat de manera semi-automàtica un diccionari per a CATMORF, que conté més de 70000 entrades, a partir dels lemes i la informació gramatical del *Diccionari de la llengua catalana* (1995) de l'IEC.

A la vegada s'ha fet la descripció lingüística prèvia a la implementació d'un analitzador morfològic per a l'espanyol.

Finalment, des de la UR de Lingüística Computacional s'ha començat a treballar en la construcció de dues gramàtiques computacionals catalanes, en els formalismes Alep i LEKTA.

En relació a la gramàtica Alep s'han realitzat les següents tasques:

— S'ha triat un corpus que pertany a un mitjà de comunicació periòdic dels membres d'una professió. Aquest corpus és representatiu del registre "periodístic" d'un lèxic especialitzat.

— S'ha definit l'estructura de tipus, a partir de la qual s'escriu el diccionari i les regles de la gramàtica.

— S'ha iniciat la introducció d'entrades lèxiques, que va acompanyada de la creació de macros que faciliten la tasca de creació del diccionari

En relació a la gramàtica LEKTA s'han realitzat les següents tasques:

— S'han cobert les estructures sintàctiques bàsiques (incloses les oracions sense subjecte, les oracions amb el subjecte invertit, els sintagmes nominals amb el nom elidit, els determinats partitius, els pronoms clítics, els adjunts, etc.).

— S'està treballant en l'ajustament de l'ordenació jeràrquica del sintagma verbal, en trobar la posició adequada de les condicions COHERENCE i COMPLETENESS, en l'establiment de totes les restriccions de subcategorització dels verbs, en la determinació de la dependència dels sintagmes preposicionals postverbals, i en les oracions de relatiu i oracions completives.

Seminari de lectures de la UR

La UR de Lingüística Computacional organitza des del curs 1993-94 un Seminari de discussió. De gener a juliol de 1996, el seminari ha estat dedicat a la lectura i discussió del llibre de G. Chierchia i S. McConnell-Ginnet (1993), *Meaning and Grammar: An*

Introduction to Semantics. Des del maig de 1996, les sessions sobre aquest llibre han alternat amb sessions de discussió sobre el treball de recerca d'alguns dels membres de la UR (a partir de la lectura d'algun article o document de treball).

De setembre a desembre de 1997, el seminari ha estat dedicat a la lectura i discussió d'articles diversos sobre temes bàsics en el tractament computacional del llenguatge. Aquest trimestre els articles han tractat sobre l'ús de la subespecificació en les representacions lingüístiques.

Estades de recerca i formació

Antoni Tuells ha realitzat una estada de recerca a l'IMS de la Universitat de Stuttgart, durant els mesos de març a juny de 1996.

UNITAT DE RECERCA D'ENGINYERIA LINGÜÍSTICA

La UR d'Enginyeria Lingüística ha distribuït l'activitat de recerca de 1996 entre la participació en el projecte corpus, en les tasques d'estandardització i en el disseny d'eines específiques, i les col·laboracions amb la UR de Lèxic, centrades en el disseny d'eines d'exploració de materials lèxics del corpus o d'altres fonts.

Participació en el projecte Corpus

Les tasques realitzades, durant 1996, per al projecte corpus han estat les següents:

Adaptació dels formats d'entrada i sortida del lematitzador i del desambiguador al *Corpus Encoding Standard* presentat a Madrid, després de les darreres innovacions del model presentades en la sessió de treball del grup *EAGLES (Expert Advisory Group on Linguistic Engineering Standards)*, celebrada a Madrid (gener 1996).

Implementació (tant al lematitzador com al desambiguador com en programa independent) del format d'exportació requerit pel desambiguador estocàstic de Rank Xerox, adaptat per Jordi Vivaldi per al català i el castellà

Redacció de regles de desambiguació de base lingüística per al castellà, amb col·laboració de Carme Bach.

Programació d'un editor de textos enriquits amb marques lingüístiques (lematitzats i desambiguats) que permet localitzar seqüències particulars detectades per marques lingüístiques, generar concordances, exportar llistes. Aquest programa (anomenat "guaticial") ja ha estat usat per seleccionar materials per a les comunicacions presentades per membres de l'IULA a Mèxic (novembre 1996).

Versió per a plataformes INTEL del lematitzador i del desambiguador (acabada), amb la col·laboració de Marc Alier. Versió per a UNIX dels programes citats anteriorment: instal·lació d'un compilador GNU Pascal (treball en desenvolupament, amb la col·laboració de Marc Alier.

Col·laboració amb la UR de Lèxic

La interacció de l'activitat de recerca de la UR de Lèxic i de la UR d'Enginyeria Lingüística pretén avançar en el disseny d'eines d'explotació del corpus de textos especialitzat i en la construcció d'aplicacions per al lèxic, com un extractor de terminologia, un prototip de diccionari hipertextual i altres productes bàsics.

Durant 1996, aquesta col·laboració ha donat fruits en els següents camps:

Construcció d'un model hipertextual i multimèdia de navegació entre textos, termes i imatges. Els resultats d'aquest projecte s'han presentat en una comunicació de Cabré i de Yzaguirre, a les *VIèmes Journées ERLA-GLAT: Multimedia et multilinguisme* (Brest, maig 1996).

Implementació d'un prototip de diccionari hipertextual, multimèdia i especialitzat sobre energies renovables, dissenyat en el Mòdul pràctic de Lexicografia Especialitzada del *Màster en Lexicografia* (curs 1995-96). Aquest prototip ha estat presentat en la comunicació de Cabré, de Yzaguirre, Lorente, Morel i Rojo, realitzada al *TKE '96 Terminology and Knowledge Engineering* (Viena, agost 1996).

Inici del projecte de construcció d'un extractor de terminologia, a partir de l'estratègia dissenyada en la comunicació de Cabré, Lorente i Estopà al Simposi de Terminologia de Mèxic (novembre de 1996).

Realització de la darrera versió, amb ampliació de llengües i amb la incorporació de millores, del format hipertextual de la "Taula Panllatina de Formants Cultes", realitzada a l'IULA per a REALITER.

Altres activitats

A més, la UR d'Enginyeria Lingüística ha continuat col·laborant, fins al setembre de 1996, amb el projecte *Variación en el lenguaje: Corpus actual del catalán oral y escrito* (DGICYT PB94-0951) del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, en les següents tasques:

Participació des del subcorpus CECA: estructuració d'una mostra de 15 diaris, organitzada per seccions; resolució de problemes de format i elaboració de "frases de control de sobreactuació" de les regles de desambiguació, amb la col·laboració d'Antoni Corcoll (becari del subprojecte).

Suport al subcorpus CORCS: compleció del "paral·lelitzador" de veu digitalitzada i text.

La UR s'ha ocupat també del manteniment de la pàgina "altres" del Servidor de l'IULA que canalitza informacions d'interès dels membres de l'IULA i dels seus estudiants i becaris.

Els membres de la UR estan integrats en el seminari de lectural setmanal de la UR de Lèxic, que inclou sessions sobre lingüística de corpus i enginyeria lingüística.

UNITAT DE RECERCA DE VARIACIÓ LINGÜÍSTICA

Durant l'any 1996, la Unitat de Recerca de Variació Lingüística ha seguit treballant en els cinc camps d'especialització que es va proposar desenvolupar: (1) la variació semàntica i pragmàtica en context, (2) la variació en el discurs i l'argumentació, (3) la variació morfosintàctica i la semàntica verbal, (4) la dialectologia i la variació fonològica, i (5) la variació i el contacte de llengües.

La recerca finançada institucionalment s'ha portat a terme a partir de dos projectes de la CICYT, el SEC93-0725 i el SEC96-0627:

Projecte de recerca *Aspectos sociolingüísticos y psicolingüísticos de las comunidades y grupos lingüísticos minorizados en España* (CICYT SEC93-0725); investigadora principal: M. Teresa Turell. Tot i que la recerca sobre el tema va acabar a la fi de l'any 1995, durant el 1996 s'han perfilat els resultats i elaborat les conclusions de la recerca portada a terme en cadascuna de les comunitats de parla investigades. Aquests resultats sortiran a la llum en forma d'articles en el llibre (ja en vies de publicació), *Multilingualism in Spain*, editat per M. Teresa Turell i publicat per Multilingual Matters.

Projecte de recerca *La interacción de lenguas en hablantes plurilingües y plurilectales en España* (CICYT SEC96-0627). Des del moment de la concessió d'aquest projecte (juny de 1996), dirigit per M. Teresa Turell i coordinat per Montserrat Forcadell, el grup de recerca implicat en el tema ha treballat per assolir dos dels objectius que es proposava durant la primera i segona etapa (1996-97) del projecte: a) constituir un banc de dades bilingües dins l'àmbit espanyol, a partir de les dades recollides durant el desenvolupament del projecte SEC93-0725, i amb la intenció de contribuir al banc de dades internacional que es proposa crear el grup europeu ECLIPPS, i b) automatitzar electrònicament les dades a partir dels programes CHAT (dins del sistema CHILDES), adaptats a les necessitats que generen les dades bilingües a través d'un nou sistema anomenat LIDES (Language Interaction Database Exchange System). Pel que fa a a), el banc de dades d'àmbit espanyol està en vies de constitució; quant a b), s'han automatitzat les dades que fan referència al corpus bilingüe català-castellà de La Canonja.

Durant 1996, el grup de recerca integrat en aquest projecte ha assistit a una reunió de coordinació del projecte europeu LIPPS celebrada a l'Institut Max Planck (Holanda), on va presentar una comunicació, i ha realitzat les tasques que tenia encomanades en relació a l'elaboració del manual de codificació del sistema LIDES. Concretament, s'ha encarregat de la redacció del capítol cinquè del manual que tracta de certs aspectes de la transcripció de les dades i la codificació d'aquestes, però també ha proposat criteris sintàctics, vàlids per a la definició del que hauria de ser la unitat de transcripció viable en el tractament analític posterior.

A més, el grup va tenir una presència molt activa al voltant d'aquest tema en el congrés d'AEDEAN (*Asociación Española de Estudios Anglo-norteamericanos*), celebrat a Barcelona el desembre de 1996, presentant una comunicació amb els primers resultats derivats de l'aplicació de LIDES al corpus trilingüe català-castellà-anglès, "Code-switching as communicative design", des d'una

perspectiva pragmàtica, i participant en un seminari de presentació del grup europeu ECLIPPS i del projecte LIPPS.

Aquest grup de recerca ha participat també en la xarxa LIPPS Espanya - Regne Unit amb l'ajut d'una Acció Integrada, ja concedida, que implica les següents universitats: Universitat Autònoma de Barcelona (coordinadora), IULA (Universitat Pompeu Fabra), Birbeck College (University of London) i University of Lancaster. L'objectiu fonamental d'aquesta xarxa és l'anàlisi comparativa de les dades bilingües recollides pels investigadors de cadascuna d'aquestes universitats.

Des de maig de 1996, amb la visita de la Dra. Sherry Ash, que va impartir un seminari sobre mètodes quantitius aplicats a la recerca lingüística, la unitat de recerca de Variació Lingüística ha anat celebrant una sèrie de seminaris de discussió que, a partir de 1997, els vol fer extensius als professors i investigadors d'altres unitats de recerca de l'IULA.

UNITAT DE RECERCA DE COMUNICACIÓ CIENTÍFICA I REPRESENTACIÓ DEL CONEIXEMENT

En la reunió de la Comissió Permanent de l'IULA de juliol de 1996, la Direcció va plantejar la petició que el Dr. Lluís Codina del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la UPF li va adreçar en relació a la incorporació a l'IULA d'un grup de recerca integrat en l'Observatori de la Comunicació Científica. La proposta es concretava en l'obertura d'una nova Unitat de Recerca de Comunicació Científica i Representació del Coneixement. A la vista de la documentació aportada, la proposta va ser aprovada per unanimitat (Vegeu Acta núm. 8 de la Comissió Permanent).

La secretària de l'IULA va iniciar aleshores el procés d'adscripció dels membres de l'esmentat grup, format pels següents professors:

Dr. Lluís Codina (responsable de la UR)
Sr. Cristòfol Rovira
Sra. M. del Valle Palma

El professor Codina s'ha integrat en la petició conjunta del nou projecte de recerca, adreçada a la DGES, que aplega els membres de les UR de Lèxic, de Lingüística Computacional, i d'Enginyeria.

El Dr. Lluís Codina s'ha incorporat també, com a responsable de la nova UR, a les reunions periòdiques de la Comissió Permanent en data 23 de desembre de 1996, de manera que es preveu que la UR de Comunicació Científica i Representació del Coneixement començarà les activitats dins de l'IULA a partir de 1997.

ACTIVITATS ORGANITZADES

COL·LOQUIS, JORNADES DE TREBALL

Durant 1996, a l'IULA s'han iniciat els preparatius de les següents activitats de 1997:

El col·loqui *La Història dels llenguatges iberoromànics d'especialitat (segles XVII-XIX)*, a càrrec de la professora Jenny Brumme, que compta amb la col·laboració de membres de l'IULA i de dos estudiants de Traducció (maig de 1997).

La *I Escola d'Estiu de Terminologia*, organitzada pel grup de terminologia de l'IULA i amb la col·laboració de tots els membres de la UR de Lèxic (juliol de 1997).

ACTIVITATS 1996 DE LA XARXA TEMÀTICA DE LINGÜÍSTICA APLICADA

Al setembre de 1995, es va demanar la renovació de la Xarxa Temàtica de Lingüística Aplicada per a la realització d'activitats durant el bienni 1996-97. En aquesta sol·licitud els grups integrants han passat de 8 a 15, corresponents a 12 institucions, i s'ha ampliat l'abast geogràfic de la xarxa. La Generalitat de Catalunya ha concedit la renovació amb un ajut de finançament (CIRIT 1995XT 00032).

Actualment, formen la xarxa els grups següents:

1. Grup de Gramàtica Teòrica de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Responsable: Dra. Teresa Espinal.

2. Seminari de Filologia i Informàtica de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Responsable: Dr. Joaquim Llisterra

3. Grup de morfologia lèxica de la Universitat de Girona.

Responsable: Dra. Lluïsa Gràcia

4. Equip del Diccionari del Català Contemporani de l'Institut d'Estudis Catalans.

Responsable: Dr. Joaquim Rafel.

5. Equip de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

Responsable: Sra. Maria Bozzo.

6. Grup Variació en el llenguatge de la Universitat de Barcelona.

Responsable: Dr. Joaquim Viaplana.

7. Equip del Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.

Responsable: Sra. Conxa Planas.

8. Grup de Fonètica Descriptiva de la Universitat de Lleida.

Responsable: Dr. Joan Julià.

9. Grup de recerca de Tractament del Llenguatge Natural de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Responsable: Dr. Martí Vergés.

10. Grup de recerca Arxiu audiovisual dels dialectes catalans de la Universitat de les Illes Balears.
Responsable: Dr. Jaume Corbera.
11. Grup de lingüística cognitiva de la Universitat de València.
Responsable: Dr. Manuel Pérez Saldanya.
12. Taller de lingüística del Departamento de Filología Inglesa de la Universidad de Deusto.
Responsable: Jon Ortiz de Urbina.
13. UFR 5: Langues, sociétés, cultures étrangères de l'Université Paris 8 (Saint Denis)
Responsable: Dra. Carmen Pineira.
14. UMR 9952: Lexicométrie et textes politiques de l'École Normale Supérieure de Fontenay-Saint Cloud.
Responsable: Dr. Pierre Lafon.
15. Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra.
Responsable: Dra. M. Teresa Cabré. Grup coordinador de la xarxa.

28 de maig de 1996

IV Jornada sobre corpus lingüístics: constitució, etiquetatge i explotació des d'una perspectiva lingüística variacionista

Organitzada des de la Unitat de Recerca de Variació Lingüística de l'IULA i celebrada a la Sala d'Actes del Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona.

Jornada sobre corpus lingüístics amb l'objectiu de presentar diverses línies d'investigació des de la perspectiva de la variació lingüística. A la sessió del matí, Ellen G. Bard i Cathy Sotillo, professores de la Universitat d'Edinburgh, van presentar la metodologia seguida per a la constitució del corpus MapTask del Human Communication Research Center de la citada universitat, i alguns exemples d'explotació de les dades. El professor Henry Thompson (Universitat d'Edinburgh) va explicar alguns aspectes teòrics i pràctics de la construcció de corpus multilingües, a partir de l'experiència assolida amb el corpus MLCC.

A la sessió de la tarda la Dra. Susan Pintzuk (Universitat de York) i el Dr. Anthony Kroch (Universitat de Pennsylvania) van presentar conjuntament el corpus de textos medievals de l'anglès (The Penn-Helsinki Parsed Corpus of Middle English) i van exposar la utilitat que té un corpus d'aquest tipus per extreure dades, tant qualitatives com quantitatives, de la història de la llengua anglesa, especialment per a l'estudi de la sintaxi.

Per a la celebració d'aquesta jornada, aquesta unitat de recerca ha comptat amb la financiació de tres ajuts: el de la DGICYT (CO94-0722), el de la CIRIT (1996ARCS-00033) i l'ajut del programa 7 de la UPF (P796.008).

LECTURA DE TESIS

DIRIGIDES PER MEMBRES DE L'IULA

DIRECCIÓ DE M. TERESA CABRÉ

Tesi de llicenciatura de Rosa Estopà: *Les unitats terminològiques polilexemàtiques en els lèxics especialitzats (dret i medicina)* (11 de desembre).

Tesi de llicenciatura d'Elisabet Solé: *Morfologia lèxica: els noms col·lectius. Reconeixement en diccionaris de llengua general* (11 de desembre).

Tesi de llicenciatura de Xavier Solé: *El gènere i la seva realització gramatical: concepte, teories i models gramaticals* (12 de desembre).

Tesi de llicenciatura de Carles Tebé: *Els conceptes en terminologia: anàlisi i revisió crítica* (11 de desembre).

DIRECCIÓ DE LLUÍS DE YZAGUIRRE

Tesi doctoral d'Antoni Jaume Farriols Salamero: *Diccionari de formants lèxics informatitzat* (17 d'octubre).

DEFENSADES PER MEMBRES DE L'IULA

Tesi de llicenciatura de Rosa Estopà: *Les unitats terminològiques polilexemàtiques en els lèxics especialitzats (dret i medicina)* (11 de desembre).

Tesi de llicenciatura d'Elisabet Solé: *Morfologia lèxica: els noms col·lectius. Reconeixement en diccionaris de llengua general* (11 de desembre).

Tesi de llicenciatura de Xavier Solé: *El gènere i la seva realització gramatical: concepte, teories i models gramaticals* (12 de desembre).

Tesi de llicenciatura de Carles Tebé: *Els conceptes en terminologia: anàlisi i revisió crítica* (11 de desembre).

Tesi de llicenciatura de Teresa Vallès: *Qüestions i propostes sobre la productivitat en la formació de mots* (juny de 1996).

PUBLICACIONS

Durant l'any 1996, l'IULA ha iniciat dues línies de publicacions pròpies, que reben el suport de l'àrea de documentació del centre: Les *Edicions de l'IULA* i la col·lecció de *Papers de l'IULA*.

EDICIONS DE L'IULA

Aquesta primera línia consisteix en l'edició de llibres que reflecteixin les activitats del centre i els interessos de recerca del grup consolidat. En aquest sentit, s'han organitzat les publicacions de llibres en tres sèries de continguts diversos.

Sèrie Conferències: Recopilació de les conferències impartides per especialistes reconeguts en els cicles anuals organitzats des dels programes de *Doctorat en Lingüística Aplicada* i de *Màster en Lexicografia*, que en les edicions acabades han tingut com a temes principals la lingüística de corpus, la lexicologia, la terminologia i la lexicografia.

Sèrie Activitats: Recull de les intervencions i els resultats de totes les activitats organitzades per l'IULA, per assegurar-ne la difusió i rendibilitzar els esforços organitzatius d'activitats de caràcter públic.

Sèrie Monografies: Espai per a la publicació de seleccions de textos, de manuals universitaris, o altra mena de monografies temàtiques, originals o traduïts, clàssics o inèdits, interessants per a les línies de recerca del grup L'ATRAL i de les diverses Unitats de Recerca de l'IULA.

Publicacions de 1996

Cicle de conferències 94-95. Lèxic, corpus i diccionaris. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, 1996 [122 pp.] ISBN: 84-477-0585-4

Recopilació de les conferències que es van realitzar al llarg del curs 1994-95 dins del programa de *Doctorat en Lingüística Aplicada* i del *Màster en Lexicografia*. El cos de la publicació, precedit per una presentació de Teresa Cabré, inclou 7 textos en català, castellà, francès i anglès (llengua original de la conferència) dels següents autors: José Manuel Blecua, Joan Veny, Günter Haensch, José Martínez de Sousa, Bernard Quemada, John Sinclair i Antoni M. Badia i Margarit. Per a cada text es presenten abstracts en català i en anglès.

Jornada Panllatina de Terminologia. Perspectives i camps d'aplicació. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, 1996 [117 pp.] ISBN: 84-477-0584-6

Recull de les 10 ponències que es van presentar durant aquesta jornada, realitzada a l'IULA el dia 14 de desembre de 1995, aprofitant l'estada a Barcelona dels

membres de la Xarxa Panllatina de Terminologia (REALITER), que hi van celebrar la reunió de coordinació. Els textos estan publicats en la llengua original de les ponències (català, castellà, francès i portuguès) i van precedits d'una presentació de M. Teresa Cabré. Els ponents de la jornada van ser Isidor Marí, Louis-Jean Rousseau, Loïc Depecker, Enilde Faulstich, Amelia de Irazazábal, Ángel Martín Municio, Miguel Ángel Vega, M. Teresa Lino (amb M. Rute Costa i Manuel Célio da Conceição), Margarita Correia i M. Paz Battaner.

S'ha fet càrrec de les tasques d'edició M. Rosa Bayà.

Títols en preparació

Cicle de conferències 95-96. Lèxic, corpus i diccionaris.

Sèrie Conferències

HOFFMANN, LOTHAR *Llenguatges d'especialitat. Selecció de textos.* Edició a cura de Jenny Brumme; traducció al català de Mercè Herrerias.

Sèrie Monografies

WÜSTER, EUGEN *Introducció a la Teoria General de la Terminologia.* Traducció al castellà d'Anne-Cécile Nokerman.

Sèrie Monografies

III-IV Jornades de Corpus (1994-1995)

Sèrie Activitats

PAPERS DE L'IULA

D'altra banda, també s'ha engegat l'edició de "working papers" de l'IULA, que és una col·lecció de publicacions, en suport de paper i en format HTML per al servidor WWW, formada per articles, informes o estudis, elaborats per membres, col·laboradors i alumnes de tercer cicle de l'IULA, que tenen per objectiu difondre la recerca que es fa dins de l'Institut i fomentar el debat en els fòrums especialitzats de lingüística aplicada.

La col·lecció de *Papers de l'IULA* està formada per dues sèries, de contingut i objectius diferents:

— *Sèrie Informes*, constituïda per informes tècnics sobre eines informàtiques, marcatge de corpus, metodologies en lingüística de corpus, etc.; informes de recerca, relacionats amb projectes d'investigació; o bé informes de difusió, consistents en resums de reunions, col·loquis o congressos celebrats a l'IULA, o en què els membres de l'IULA han assistit. Durant l'any 1996 s'han publicat dos *Informes*:

Vivaldi, J.; Ll. de Yzaguirre; X. Solé; M. T. Cabré (1996): *Marcatge estructural i morfosintàctic del corpus tècnic amb l'estàndard SGML*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Col·lecció Papers de l'IULA, Sèrie Informes, 1 [53 pp.] ISBN: 84-92203-0-9

Badia, T.; A. Tuells (1996): *A survey on transfer based approaches to machine translation using feature structures*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Col·lecció Papers de l'IULA, Sèrie Informes, 16 [35 pp.] ISBN: 84-92203-9-2

— *Sèrie Monografies*, constituïda per estudis dels membres i col·laboradors de l'IULA que constitueixen una base per a una possible presentació en revistes científiques; treballs d'alumnes de tercer cicle de l'IULA; treballs de les unitats de recerca de l'IULA que deriven dels projectes de recerca en curs, o bé comunicacions i ponències acceptades o presentades a congressos, que no siguin publicades en les actes corresponents. Durant l'any 1996, s'ha publicat una *Monografia*:

Estopà, R. (1996): *Noms que formen part d'un determinant complex*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Col·lecció Papers de l'IULA, Sèrie Monografies, 1 [26 pp.] ISBN: 84-92203-9-2

PUBLICACIONS DELS MEMBRES DE L'IULA

TONI BADIA

“La lingüística computacional i la descripció del català”. A: *Actes del X Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Frankfurt am Main, 18-25/9/1994)*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996. ACT

“Los complementos de los nombres”. A: Forcada, V.M.; A. Gil de Carrasco; J.C. Sager (eds.), *Estudios computacionales del español y el inglés*. Madrid: Instituto Cervantes, 1996, pp. 7-36. CL

(amb Carme Colominas): “Estructures predicatives a HPSG”. A: Martín Vide, C. (ed.), *Lenguajes Naturales y Lenguajes Formales, XII*. Barcelona: PPU, 1996, pp. 377-384. ACT

(amb Toni Tuells): *A survey on transfer based approaches to MT using feature structures*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, 1996, Sèrie Informes, 16. WP

(amb Angels Egea i Toni Tuells): “SEGMORF: Un formalismo para analizadores morfológicos de dos niveles”. A: *Procesamiento del Lenguaje Natural*, 19, pp. 63-71. ART

M. PAZ BATTANER

"Relaciones léxico-semánticas de <des-> en DRAE 1992". A: *Boletín de la Real Academia Española*, CCLXIX (septiembre-diciembre 1996), 63 pp. ART

"Resumen presentación de las comunicaciones sobre enseñanza de la lengua en Actas del II Coloquio Internacional". A: Pujol, M.; F. Sierra (eds.) *Las lenguas en la Europa Comunitaria II, Diálogos Hispánicos*, 18, Amsterdam, 1995, pp. 429-432. PRO

"Terminología y diccionarios". A: *Jornada Panllatina de Terminologia: perspectives i camps d'aplicació*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, 1996, pp. 93-117. ACT

M. ROSA BAYÀ

(amb Elisenda Bernal): "Propuesta de representación lexicográfica de los verbos ergativos". A: *Interlingüística*, 5, pp. 7-11. ART

(amb Judit Freixa): "Proposta didàctica: els termes en context". A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 61-70. ART

ELISENDA BERNAL

(amb M. Rosa Bayà): "Propuesta de representación lexicográfica de los verbos ergativos". A: *Interlingüística*, 5, pp. 7-11. ART

M. TERESA CABRÉ

"La formació del traductor en Terminologia". A: Hurtado, A. (ed.): *La enseñanza de la Traducción*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I. CL

"Formación en terminología". A: *Puente*, 6, pp. 37-46. ART

"Sobre el valor dels diccionaris". A: *Actes de les VIII Jornades: La llengua a l'ensenyament obligatori*. Àgora, febrer 1996, pp. 73-85. ACT

"L'attività terminologica: armonizzazione e prospettive di intercambio". A: *Actas del Seminario La terminologia Technico-Scientifica nella Comunicazione Internazionale*. Roma: Ministero dell'Università e della Ricerca Scientifica e Tecnologica, pp. 35-44. ACT

"Importancia de la terminología en la fijación de la lengua: la planificación terminológica". A: *Revista Internacional de Lingua Portuguesa*, 15, pp. 9-24. ART

"Progress in Terminological Databases". A: *The ERLA Newsletter*, 3, pp. 10. ART

(amb Maria Bozzo i Carolina Santamaria): " El diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans" . A: *Butlletí Intern del Departament de Presidència*, pp. 2-15. ART

(amb Lluís De Yzaguirre): " Terme, image, texte: une expérience de terminologie multimédiale" . A: *Actas de las 6émes Journées ERLA-GLAT: multimédia et multilinguisme*. Brest: ERLA-GLAT, pp. 191-204. ACT

(amb Arcadio Rojo): " Specialized Knowledge Representation: Towards a New Hypertextual / Multimedia Proposal". A: *Actes del TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt: Indeks Verlag, pp. 414-423. ACT

(amb Lluís De Yzaguirre, Mercè Lorente, Jordi Morel i Arcadio Rojo): "A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary". A: *Actes del TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt: Indeks Verlag, pp. 424-430. ACT

(amb Mercè Lorente): " La terminologia, avui: termes, textos i màquines". A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 9-24. ART

(amb Vivaldi, J.; Ll. de Yzaguirre; X. Solé): *Marcatge estructural i morfosintàctic del corpus tècnic amb l'estàndard SGML*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Papers de l'IULA, Sèrie Informes 1. WP

MARTA CARULLA

(amb Auke Oosterhoff): "El tratamiento de la morfología flexiva del castellano mediante reglas de dos niveles en una gramática de unificación". A: *Procesamiento del Lenguaje Natural*, 19. ART

ESTEVE CLUA

"Weak Prepositions in Tortosan Catalan: Alternation of Prepositions, Allomorphy or Phonological Process". A: *Catalan Working Papers in Linguistics*, 5:1, pp. 29-66. ART

CARME COLOMINAS

(amb Toni Badia): " Estructures predicatives a HPSG" . A: Martín Vide, C. (ed.), *Lenguajes Naturales y Lenguajes Formales, XII*. Barcelona: PPU, pp. 377-384. ACT

JANET DECESARIS

" Computerized translation managers as teaching aids" . A: Cay Dollerup i Vibeke Appel (eds.) *Teaching Translation and Interpreting*, 3. Amsterdam-Filadelfia: John Benjamins Publishing Company, pp. 263-269. CL

LLUÍS DE YZAGUIRRE

“El projecte VEGI: cap a la racionalització del vocabulari escolar”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 85-90. ART

(amb Vivaldi, J.; X. Solé; M. T. Cabré) *Marcatge estructural i morfosintàctic del corpus tècnic amb l'estàndard SGML*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Papers de l'IULA, Sèrie Informes, 1. WP

(amb M. Teresa Cabré): “Terme, image, texte: une expérience de terminologie multimédiale”. A: *Actas de las 6émes Journées ERLA-GLAT: multimédia et multilinguisme*. Brest: ERLA-GLAT, pp. 191-204. ART

(amb M. Teresa Cabré, Mercè Lorente, Jordi Morel i Arcadio Rojo): “A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary”. A: *Actes del TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt: Indeks Verlag, pp. 424-430. ACT

ROSA ESTOPÀ

(amb Cristina Gelpí) “Els termes a través dels reculls lèxics. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 71-84. ART

Noms que formen part d'un determinant complex. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Papers de l'IULA, Sèrie Monografies, 1. WP

JOSEP FONTANA

“Phonology and Syntax in the Interpretation of the Tobler-Mussafia Law”. A: Halpern, A. i A. Zwicky (eds.) *Approaching Second: Second Position Clitics and Related Phenomena*. Stanford: CSLI Publications, pp. 41-83. CL

“Some Problems in the Analysis of Non-finite Verb Fronting Constructions”. A: Brandner, Ellen i Gisella Ferraresi (eds.), *Linguistische Berichte*, 7 (1995/96). Sonderheft pp. 41-83. CL

Ressenya del llibre: Abeille, Anne i Owen Rambow (eds.) *Tree Adjoining Grammars: Linguistic, Formal and Computational Aspects*. CSLI, Stanford. RSS

JUDIT FREIXA

(amb M. Rosa Bayà): “Proposta didàctica: els termes en context”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 61-70. ART

CRISTINA GELPÍ

(amb Rosa Estopà): “Els termes a través dels reculls lèxics”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 71-84. ART

MERCÈ LORENTE

“Una proposta de classificació dels verbs catalans”. A: *Estudis de lingüística i filologia oferts a Antoni M. Badia i Margarit III*. Barcelona: Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996, pp. 77-101. ART

“La lexicografia teòrica: els prototipus de diccionaris”. A: *Miscel·lània Colon 6. Estudis de llengua i literatura catalanes*, XXXIII. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996, pp. 339-363. ART

“La teoria de l'estructura argumental i la representació del lèxic”. A: *Actes del Desè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Frankfurt am Main, 18-25/09/1994)* Volum III. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996, pp. 323-335. ACT

(amb Daniel Cassany): “Terminologia i ensenyament”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 5-8. PRO

(amb M. Teresa Cabré): “La terminologia, avui: termes, textos i màquines”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 9-24. ART

(amb M. Teresa Cabré, Lluís de Yzaguirre, Jordi Morel i Arcadio Rojo): “A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary”. A: *Actes del TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt: Indeks Verlag, pp. 424-430. ACT

Notícia bibliogràfica: “Lingüística catalana: notícia de les publicacions de 1995”. A: *Serra d'Or*, 443 (novembre 1996), pp. 67-71. RSS

JAUME MARTÍ

(et. al.): *El català en els projectes d'enginyeria. Pautes i exemples*. Barcelona: Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya. LL

JORDI MOREL

“L’adquisició de la terminologia”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 35-48. ART

(amb M. Teresa Cabré, Lluís de Yzaguirre, Mercè Lorente i Arcadio Rojo): “A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary”. A *Actes del TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt: Indeks Verlag, pp. 424-430. ACT

AUKE OOSTERHOFF

(amb Marta Carulla): “El tratamiento de la morfología flexiva del castellano mediante reglas de dos niveles en una gramática de unificación”. A: *Procesamiento del Lenguaje Natural* 19. ART

XAVIER SOLÉ

(amb Vivaldi, J.; Ll. de Yzaguirre; M. T. Cabré) *Marcatge estructural i morfosintàctic del corpus tècnic amb l'estàndard SGML*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Papers de l'IULA, Sèrie Informes, 1. WP

CARLES TEBÉ

“Noves tecnologies i nous productes”. A: *Articles de Didàctica de la llengua i de la literatura*, 9 (juliol 1996) Monogràfic *Terminologia i ensenyament*, pp. 25-34. ART

ANTONI TUELLS

(amb Toni Badia i Àngels Egea): “SEGMORF: Un formalismo para analizadores morfológicos de dos niveles”. A *Procesamiento del Lenguaje Natural*, 19, pp. 63-71. ART

(amb Toni Badia): *A survey on transfer based approaches to MT using feature structures*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, 1996, Sèrie Informes, 16. WP

M. TERESA TURELL

“El contexto de la variación lingüística y su aplicación al estudio del morfema español -ado”. A: *Actas del I Congreso Internacional de AESLA: El Español, Lengua Internacional, 1492-1992*, Granada (1992), pp. 639-654. ACT

ENRIC VALLDUVÍ

(amb E. Engdahl): "The linguistic realisation of information packaging". A: *Linguistics* 34, pp. 459-519. ART

(amb C. Grover) (eds.): *Studies in HPSG (Edinburgh Working Papers in Cognitive Science 12)*. University of Edinburgh: Centre for Cognitive Science. WP

"Teoria de dinàmica de centres: les relacions anàforiques locals". A: Rudolf Ortega (ed.): *Actes del Segon Taller de Ciències del Llenguatge (Report GRLMC n/96)*. Tarragona: Grup de Recerca en Lingüística Matemàtica i Enginyeria del Llenguatge (URV). ACT

JORDI VIVALDI

(amb Ll. de Yzaguirre; X. Solé; M. T. Cabré) *Marcatge estructural i morfosintàctic del corpus tècnic amb l'estàndard SGML*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, Papers de l'IULA, Sèrie Informes, 1. WP

Resum de publicacions dels membres de l'IULA

ACT (participació en congressos publicades en actes): 11
ART (articles en revistes i en working papers externs): 18
CL (capítols de llibres): 5
EDI (edició de textos): --
LL (autoria de llibres): 1
PRO (pròlegs i introduccions): 2
RSS (resenyes i notícies bibliogràfiques): 2
WP (working papers): 4

Total publicacions: 43

Autors diferents: 23
Autories col·lectives IULA: 11
Autories en col·laboració amb altres: 4

CONFERÈNCIES I PARTICIPACIÓ A CONGRESSOS

CARME BACH

Reformular: Una operació que depèn del sexe? Ús de la peça lèxica és a dir en els homes i en les dones

Congreso Nacional de Lingüística Aplicada. Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia. Tarragona (abril 1996). COM

M. PAZ BATTANER

Terminología y diccionarios.

Jornada Panllatina de Terminologia: Perspectives i camps d'aplicació. Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. Barcelona (desembre 1995). PON

(amb E. Atienza, A. Bel, L. Borràs, R. Martínez, L. Díaz, C. Hernández, E. Hurtado i C. López): *Interferencia catalán.castellano en distintos ejercicios de traducción. A propósito de la producción escrita de estudiantes universitarios bilingües en Barcelona (UPF).*

Tercer Congrès Internacional sobre Traducció. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra (març de 1996). COM

Análisis del discurso y textos con finalidades específicas

Curs d'extensió universitària "Anàlisi del discurs: enfocaments teòrics i aplicacions". Universitat Pompeu Fabra, Barcelona (maig 1996). CF

(amb E. Atienza, C. López, M. Pujol i S. Torner): *Corpus 92 (academic discourse from University applicants) computerization and analysis: update of the works.*

SIG Writing, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra (octubre 1996). COM

Los exámenes de las materias curriculares analizados desde la didáctica del texto escrito.

IV Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Universidad de Barcelona, Barcelona (novembre 1996). PON

TONI BADIA

Especificaciones lingüísticas para gramáticas en estructuras de rasgos tipificadas

I Jornadas Lingüísticas de Procesamiento del Lenguaje Natural. Universidad de Sevilla (juny de 1996). CF

Una introducción al formalismo de Head-driven Phrase Structure Grammar

XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural. Universidad de Sevilla (setembre de 1996). SEM

Participació en la taula rodona sobre *Recuperación y extracción de información*

XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural, Sevilla (setembre de 1996). TR

(amb Angels Egea i Toni Tuells): *SEGMORF: Un formalismo para analizadores morfológicos de dos niveles.*

XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural. Sevilla (11-13 setembre de 1996). COM

(amb Carme Colominas): *Estructures predicatives a HPSG*

XII Congrès de Llenguatges formals i llenguatges naturals. La Seu d'Urgell (setembre de 1996). COM

LAURA BORRÀS

(amb E. Atienza, M. P. Battaner, A. Bel, R. Martínez, L. Díaz, C. Hernández, E. Hurtado i C. López): *Interferencia catalán.castellano en distintos ejercicios de traducción. A propósito de la producción escrita de estudiantes universitarios bilingües en Barcelona (UPF).*

Tercer Congrès Internacional sobre Traducció. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra (març de 1996). COM

(amb M. Bozzo i C. Santamaria): *La nomenclatura científica en las definiciones lexicográficas de las especies animales*

V Simposio de RITerm. Mèxic (novembre de 1996). COM

(amb E. Atienza, M. P. Battaner, A. Bel, R. Martínez, L. Díaz, C. Hernández, E. Hurtado i C. López): *Una tipología de interferencia catalán-castellano a partir de las producciones escritas de los estudiantes universitarios*

IV Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Universidad de Barcelona, Barcelona (novembre 1996). COM

M. TERESA CABRÉ

Sobre el valor dels diccionaris

VIII Jornades: *La llengua a l'ensenyament obligatori*

Fundación Pineda. Barcelona (febrer de 1996). CF

(amb Ll. de Yzaguirre): *Terme, image, texte: Une expérience de terminologie multimédiale*

VIèmes Journées ERLA-GLAT: Multimédia et Multilinguisme. Université de Bretagne Occidentale i TELECOM. Brest (maig de 1996).COM

Variación y léxico

Conferencia de Mestrado. Universidade de Brasília, Brasília (abril de 1996).CF

El Diccionari de l'IEC

Aules de la Gent Gran. Sant Andreu (maig de 1996).CF

A propos de la diversité en terminologie

Les conférences de l'ERLA. Université des Lettres Victor Segalen, Brest (maig de 1996). CF

El diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans

Consorci de Normalització Lingüística. L'Hospitalet de Llobregat (maig de 1996).CF

Importancia da terminologia na fixação da lingua; planificação terminológica

Conferências do convento "Terminologias Científicas e Técnicas": Seminário Fernao Mendes Pinto. Lisboa (juliol de 1996). CF

(amb Arcadio Rojo): *Specialized knowledge representation: towards a new hypertextual, multimedia proposal.*

TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena (agost de 1996). COM

(amb Ll. de Yzaguirre, M. Lorente, J. Morel i A. Rojo): *A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary*

TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena (agost de 1996). COM

Presentación del Institut Universitari de Lingüística Aplicada

Instituto de Lenguas Hispánicas. Universidad Autónoma de México. Mèxic DF (octubre de 1996). CF

Terminología y Lingüística

Escuela Nacional de Estudios Profesionales de Acatlán, Universidad Nacional Autónoma de México. Mèxic DF (novembre de 1996). CF

Léxico y variación: hacia un modelo integrado

Conferència plenària del V Simposio Iberoamericano de Terminología. Mèxic DF (novembre de 1996). CF

Problemas de la neología en las lenguas latinas

Taula rodona del V Simposio Iberoamericano de Terminología. Mèxic DF (novembre de 1996). TR

Sobre terminología y diccionarios

Centro de Literatura y Lingüística, Ministerio de Ciencia y Tecnología. La Havana (novembre de 1996). CF

Terminología y universidad

Facultad de Lenguas Extranjeras, Universidad de la Habana. La Havana (novembre de 1996). CF

(amb M. Lorente i R. Estopà): *Criterios de reconocimiento de la fraseología a partir del análisis de corpus*

Mèxic DF, V Simposio Iberoamericano de Terminología (novembre de 1996). COM

(amb J. Morel i C. Tebé): *Las relaciones conceptuales de tipo causal: un caso práctico*
Mèxic DF, V Simposio Iberoamericano de Terminología
(novembre de 1996). COM

MARTA CARULLA

(amb Oosterhoff), *El tratamiento de la morfología flexiva del castellano mediante reglas de dos niveles en una gramática de unificación.*
XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural.
Sevilla, (11-13 setembre de 1996). COM

CARME COLOMINAS

Aportacions de la lingüística computacional a la didàctica de la traducció.
Tercer Congrès Internacional sobre Traducció, Universitat Autònoma de Barcelona,
(28-30/3/1996). COM

(amb Toni Badia): *Estructures predicatives a HPSG*
XII Congrès de Llenguatges formals i llenguatges naturals.
La Seu d'Urgell (setembre de 1996). COM

LLUÍS DE YZAGUIRRE

(amb M. Teresa Cabré) *Terme, image, texte: Une expérience de terminologie multimédiale*
VIèmes Journées ERLA-GLAT: Multimédia et Multilinguisme.
Université de Bretagne Occidentale i TELECOM. Brest (maig de 1996).COM

(amb M. Teresa Cabré, M. Lorente, J. Morel i A. Rojo): *A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary*
TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena (agost 1996). COM

ROSA ESTOPÀ

(amb M. T. Cabré i M. Lorente): *Criterios de reconocimiento de la fraseología a partir del análisis de corpus*
V Simposio Iberoamericano de Terminología. México DF
(novembre 1996). COM

El léxico especializado en los diccionarios de lengua general: las marcas temáticas.
XXVI Simposio de la Sociedad Española de Lingüística. Madrid
(deseembre 1996). COM

JOSEP FONTANA

On the Sources of Variation in Clause Reduction Phenomena

8th European Summer School in Logic, Language and Information (ESSLI). Workshop on the Syntax of Romance Languages. Praga, Txèquia (agost de 1996). PON

Una contribució de la sintaxi diacrònica a l'anàlisi formal dels clítics de les llengües romàniques

Seminari de Sintaxi i Semàntica del Grup de Gramàtica Teòrica. Universitat Autònoma de Barcelona (maig de 1996). CF

On-line corpora, grammar and discourse theory, and ESL

XX Congreso Internacional AEDEAN. Barcelona (desembre de 1996). COM

MONTSERRAT FORCADELL

(amb M. Teresa Turell): *Transcription and Coding Proposals for Lides based on La Canonja Corpus*

LIPPS Meeting III: the transcription, coding and analysis of data on LIPPS. Mijmegen Max Plankt Institute (abril de 1996). COM

(amb M. Teresa Turell): *Language Interaction Patterns in Catalan-English-Spanish Discourse*

XX Congreso Nacional de AEDEAN, Barcelona: Universitat de Barcelona (desembre de 1996). COM

JUDIT FREIXA

(amb Elisabet Solé): *Interès de la neologia en el marc de la traducció: l'Observatori de Neologia*

III Congrés Internacional sobre Traducció. Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Traducció i Interpretació (1996). COM

(amb Elisabet Solé): *Un projecte de Lingüística Aplicada: l'Observatori de Neologia*. Sessió als estudiants de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona. ALT

(amb Elisabet Solé): *Observació de la variació i el contacte de llengües en els neologismes*.

CLUB-4. Facultat de Filologia, Universitat de Barcelona (desembre de 1996). PON

MONTSERRAT GONZÁLEZ

Género oral y marcas lingüísticas

XIV Congreso Nacional de la Asociación Española de Lingüística Aplicada (AESLA). Facultat de Ciències de l'Educació, Universitat Rovira i Virgili (abril de 1996). COM

MERCÈ LORENTE

(amb M. Teresa Cabré, Ll. de Yzaguirre, J. Morel i A. Rojo): *A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary*

TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena (agost de 1996). COM

(amb M. T. Cabré i R. Estopà): *Criterios de reconocimiento de la fraseología a partir del análisis de corpus*

Mèxic DF, V Simposio Iberoamericano de Terminología (novembre de 1996). COM

LOUISE MCNALLY

Spanish Bare Plurals, Properties, and the Notion of "Weak" NP

Universität Tübingen (febrer de 1996). CF

A Gricean Analysis of Existential Sentences Containing Definite NPs

XX Congrès Internacional de AEDEAN (desembre de 1996). COM

ROSER MARTÍNEZ

(amb E. Atienza, M. P. Battaner, A. Bel, R. Martínez, L. Díaz, C. Hernández, E. Hurtado i C. López): *Interferencia catalán-castellano en distintos ejercicios de traducción. A propósito de la producción escrita de estudiantes universitarios bilingües en Barcelona (UPF)*

III Congrès internacional sobre traducció. Universitat Autònoma de Barcelona. COM

Consideraciones acerca de la categoría adverbial

Primera reunió de treball de Lingüística Cognitiva Española. Universitat de Múrcia. COM

(amb E. Atienza, M. P. Battaner, A. Bel, R. Martínez, L. Díaz, C. Hernández, E. Hurtado i C. López): *Una tipología de interferencias catalán-castellano a partir de las producciones escritas de los estudiantes universitarios*

IV Congrès internacional de la Societat Espanyola de Didàctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de Barcelona. COM

JORDI MOREL

(amb M. T. Cabré, Ll. de Yzaguirre, M. Lorente i A. Rojo): *A hypermedia project on terminology: the design of a telematic hypertextual dictionary*

TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena (agost de 1996). COM

(amb M. T. Cabré i C. Tebé): *Las relaciones conceptuales de tipo causal: un caso práctico*

Mèxic DF, V Simposio Iberoamericano de Terminología (novembre de 1996). COM

GUILHEM NARO

Information grammaticale dans les dictionnaires: les paradigmes grammaticaux incorporés au texte

Programa de Doctorat. Universitat de Brest (gener de 1996). CF

Le dictionnaire comme objet idéologique

Programa de Doctorat. Universitat de Brest (gener de 1996). CF

Temps verbaux et implications de l'auteur

Jornades de Gramàtica i Anàlisi del Discurs. Universitat Pompeu Fabra (juny de 1996).
COM

AUKE OOSTERHOFF

(amb Marta Carulla): *El tratamiento de la morfología flexiva del castellano mediante reglas de dos niveles en una gramática de unificación.*

XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural. Sevilla (11-13 setembre de 1996). COM

MONTSERRAT RIBAS

La ideologia a través de la selecció temàtica

LENGUAJE Y PODER. VI Seminari Internacional d'Investigació en Anàlisi Crítica del Discurs (ACD). Facultat de Filosofia y Letras, Universidad Autónoma de Madrid (desembre de 1996).
COM

ELISABET SOLÉ

(amb Judit Freixa): *Un projecte de lingüística aplicada: l'Observatori de Neologia de l'IULA*

Sessió als estudiants de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona (abril de 1996). ALT

(amb Judit Freixa): *Interès de la neologia en el marc de la traducció: l'Observatori de Neologia*

III Congrès Internacional sobre Traducció. Facultat de Traducció i Interpretació, Universitat Autònoma de Barcelona (1996). COM

(amb Judit Freixa): *Observació de la variació i el contacte de llegües en els neologismes.*

CLUB-4. Facultat de Filologia, Universitat de Barcelona (desembre de 1996). PON

CARLES TEBÉ

(amb M. T. Cabré i J. Morel): *Las relaciones conceptuales de tipo causal: un caso práctico*
Mèxic DF, V Simposio Iberoamericano de Terminología
(novembre de 1996). COM

SERGI TORNER

(amb E. Atienza, M.P. Battaner, C. López, i M. Pujol):
Corpus 92 (academic discourse from University applicants) computerization and analysis: update of the works.
SIG Writing, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
(octubre 1996). COM

M. TERESA TURELL

(amb Montserrat Forcadell): *Transcription and Coding Proposals for Lides based on La Canonja Corpus*
LIPPS Meeting III: the transcription, coding and analysis of data on LIPPS. Mijmegen: Max Plankt Institute (abril de 1996). COM

(amb Mercè Pujol Berché) *Las aportaciones de la sociolingüística variacionista al estudio de las marcas transcódicas*
XVI Congreso Nacional de AESLA. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili (abril de 1996). COM

Curs sobre *LIPPS in Spain*

XX Congrès Nacional d'AEDEAN. Barcelona: Universitat de Barcelona (desembre de 1996). SEM

(amb Montserrat Forcadell): *Language Interaction Patterns in Catalan-English-Spanish Discourse*

XX Congrès Nacional de AEDEAN, Barcelona: Universitat de Barcelona (desembre de 1996). COM

ANTONI TUELLS

(amb Toni Badia i Àngels Egea): *SEGMORF: Un formalismo para analizadores morfológicos de dos niveles*
XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural, Sevilla (setembre de 1996). COM

ENRIC VALLDUVÍ

On pragmatics and grammar

5th Conference of the International Pragmatics Association.
Mexico, D.F. (4-9 de juliol de 1996). CF

Information packaging in English and Catalan

20è Congrés Internacional de l'Associació Espanyola d'Estudis Anglo/Nord-americans-Barcelona, Universitat de Barcelona. COM

Grammar and discourse: Comment's on Chungmin Lee's approach to focus and topic in Korean. Panel on the Grammar-Pragmatics Interface
5th Meeting of the International Pragmatics Association. Ciutat de Mèxic. COM

L'estructura informacional i la teoria de "centering"
II Taller de Ciències del Llenguatge. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili (29-31 de maig de 1996). COM

TERESA VALLÈS

La productividad en la formación de palabras
I Reunión del Grupo de Trabajo Español en Lingüística Cognitiva. Múrcia: Universitat de Múrcia (28 de març de 1996). COM

(amb M. Josep Jarque): *La iconicitat en verbs de la Llengua de Signes Catalana (LSC) sobre comunicació*
II Taller de Ciències del Llenguatge. Tarragona: Universidad Rovira i Virgili (29-31 de maig de 1996). COM

Resum de participació en congressos dels membres de l'IULA

CF (conferència): 19
COM (comunicació): 29
PON (ponència): 4
SEM (curs o seminari impartit en un congrés): 2
TR (taula rodona): 2
ALT (altres): 1

Total participacions: 57
Autors diferents: 23
Auries col·lectives IULA: 11
Auries en col·laboració amb altres: 3

ALTRES ACTIVITATS

ASSISTÈNCIA A CONGRESSOS, SEMINARIS, CURSOS, ...

març de 1996

Tercer Congrés Internacional sobre Traducció. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra

Assistents: M. P. Battaner, L. Borràs, R. Martínez.

març de 1996

Primera reunió de trabajo de Lingüística Cognitiva Española. Universitat de Múrcia

Assistents: R. Martínez, T. Vallès.

abril de 1996

LIPPS Meeting III: the transcription, coding and analysis of data on LIPPS. Mijmegen: Max Plankt Institute

Assistent: M. T. Turell.

abril de 1996

XIV Congreso Nacional de la Asociación Española de Lingüística Aplicada (AESLA). Facultat de Ciències de l'Educació, Universitat Rovira i Virgili. Tarragona

Assistents: C. Bach, M. González.

maig de 1996

VIèmes Journées ERLA-GLAT: Multimédia et Multilinguisme. Université de Bretagne Occidentale i TELECOM. Brest

Assistents: M.T. Cabré, L. De Yzaguirre.

maig de 1996

II Taller de Ciències del Llenguatge. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili

Assistent: E. Vallduví, T. Vallès.

juny de 1996

I Jornadas Lingüísticas de Procesamiento del Lenguaje Natural. Universidad de Sevilla.

Assistent: T. Badia.

juliol de 1996

5th Conference of the International Pragmatics Association. México, D.F.

Assistent: E. Vallduví.

agost de 1996

TKE'96 Terminology and Knowledge Engineering, IV International Congress and Workshops. Viena

Assistents: J. Morel.

agost de 1996

Eighth European Summer School in Logic, Language and Information. Charles University/Czech Technical University Praga

Assistent: R. Saurí.

setembre de 1996

XII Congreso de la Sociedad Española para el Procesamiento del Lenguaje Natural. Sevilla,

Assistents: T. Badia, M. Carulla, R. Saurí, T. Tuells.

setembre de 1996

XII Congrès de Llenguatges Naturals i Formals. La Seu d'Urgell

Assistent: T. Badia, C. Colominas.

octubre de 1996

SIG Writing, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra

Assistents: M.P. Battaner, S. Torner

novembre de 1996

IV Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Universidad de Barcelona, Barcelona

Assistents: M.P. Battaner, L. Borràs, R. Martínez.

5 de novembre de 1996

IV Jornada sobre la variació lingüística: *Aspectes metodològics: l'entrevista*

Palau de les Heures, Universitat de Barcelona

Assistents: C. Corcoll, M. T. Turell.

novembre de 1996

V Simposio Iberoamericano de Terminología. Mèxic

Assistents: M.T. Cabré, R. Estopà, M. Lorente.

novembre de 1996

Jornades sobre llenguatje, cervell i conducta verbal. Aspectes neurològics de les capacitats lingüístiques i del processament del llenguatge. IEC. Barcelona

Assistent: J. Feliu, A. Font, J. Morel.

9 de desembre de 1996

4t Col·loqui Lingüístic de la Universitat de Barcelona: *Variació i contacte de llengües*

Universitat de Barcelona, Barcelona

Assistents: M. R. Bayà, E. Bernal, M. T. Cabré, C. Corcoll, J. Feliu, J. Freixa, M. Lorente, J. Sadurní, E. Solé, X. Solé, C. Tebé.

desembre de 1996

XX Congrès d'AEDEAN

Universitat de Barcelona, Barcelona

Assistents: M. Forcadell, M. González, M. T. Turell.

desembre de 1996

XXVI Simposio de la Sociedad Española de Lingüística. Madrid

Assistents: M.P: Battaner, M.T. Cabré, R. Estopà, S. Torner.

desembre de 1996

Lenguaje y poder. VI Seminario Internacional de Investigación en Análisis Crítico del Discurso (ACD). Facultad de Filosofía y Letras, Universidad Autónoma de Madrid

Assistent: M. Ribas

VISITANTS

Durant l'any 1996, l'IULA ha rebut la visita de diverses personalitats relacionades amb el món universitari, per conèixer les instal·lacions de l'Institut i els projectes de recerca que s'hi duen a terme, per mantenir contactes de recerca o per realitzar reunions de treball o seminaris. Entre d'altres, s'han rebut els següents visitants (per ordre alfabètic):

Clementina Anzaldi, de l'Istituto per le Applicazioni del Calcolo (CNR-Roma).

Visita de l'IULA i presentació a J. Vivaldi, L. De Yzaguirre i M. Lorente d'un programa de construcció automàtica de tesaurus sobre el medi ambient. Proposta de projecte comú (desembre de 1996)

Sharon Ash, de la Universitat de Pennsylvania.

Participació en el seminari de tercer cicle, línia de discurs (maig de 1996)

Miren Azkárate, de la Universitat del País Basc.

Reunió del projecte Configuración morfológica y estructura argumental (setembre de 1996)

Ellen Bard, de la Universitat d'Edinburg.

Ponència en la IV Jornada de Corpus (maig de 1996)

Lieve Beheils, de la Universitat Catòlica de Lovaina.

Visita de l'IULA i reunió amb M. T. Cabré en relació al programa Sòcrates d'intercanvi en terminologia (gener de 1996)

Didier Bourigault, de la Universitat París VII.

Visita de l'IULA i seminari sobre extracció de terminologia, amb el grup de Corpus i els membres de les UR de Lèxic, de Lingüística Computacional i d'Enginyeria Lingüística (desembre de 1996)

Nicoletta Calzolari, de l'Istituto de Linguistica Computazionale de Pisa.

Participació en el cicle de conferències i seminari de tercer cicle, en la línia de lèxic (febrer de 1996)

M. Antònia Cano, de la Universitat de València i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)

- Bertha Nelly Cardona, de la Universitat d'Antioquia.
Visita de l'IULA (febrer de 1996)
- Emili Casanova, de la Universitat de València i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)
- Jordi Colomina, de la Universitat d'Alacant i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)
- Germà Colón, de la Universitat de Basilea.
Participació en el cicle de conferències. Conferència de clausura del curs 1995-96 (juny de 1996)
- Antoni Ferrando, de la Universitat de València i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)
- Gwyneth Fox, de la Universitat de Birmingham.
Participació en el cicle de conferències (febrer de 1996)
- M. Teresa Fuentes, de la Universitat d'Augsburg.
Participació, com a docent, en el Màster de Lexicografia (març de 1996)
- Olga Fullana, de la Universitat de Girona.
Participació en el seminari de tercer cicle, línia de lèxic (maig de 1996)
- Susana Gamero, de la Universitat Jaume I.
Participació en el seminari de tercer cicle, línia de lèxic (gener de 1996)
- Lourdes Gavaldón, de la Universitat de Baja California.
Professora visitant pel programa Intercampus.
Participació en el seminari de tercer cicle, línia de lèxic (febrer-març de 1996)
- Lluís Gimeno, de la Universitat Jaume I i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)
- Dieter Götz, de la Universitat d'Augsburg.
Visita de l'IULA i participació en el seminari de tercer cicle, línia de lèxic (març de 1996)
- Lluïsa Gràcia, de la Universitat de Girona.
Reunió del projecte Configuración morfológica y estructura argumental (setembre de 1996)
- Benoît Habert, de l'Escola de Fontenay-Saint Cloud.

Reunió de treball en el marc de l'acció integrada vigent. Impartició d'un seminari sobre extracció de terminologia al grup de Corpus i als membres de les UR de Lèxic, Lingüística Computacional i Enginyeria Lingüística. Proposta de conveni de col·laboració.

Andrew Hastings, de VOX-Biblograf.

Participació, com a docent, en el Màster de Lexicografia (maig de 1996)

M. Teresa Herrero, de la Univeridad de Salamanca.

Participació en el seminari de tercer cicle, línia de discurs (febrer de 1996)

John Humbley, de la Universitat París XIII.

Participació en el cicle de conferències (novembre de 1996)

Kyo Kageura, de la Universitat de Manchester.

Estada de recerca (novembre-desembre 1996)

Anthony Krok, de la Universitat de Pennsylvania.

Ponència en la IV Jornada de Corpus (maig de 1996)

Leticia Leduc, de l'Organización Mexicana de Traductores.

Visita de l'IULA i estada breu (juny de 1996)

Pierre Lérat, de la Universitat de París XIII.

Participació en el cicle de conferències (juny de 1996)

Susanne Lervad, de la Universitat de Lió II.

Visita de l'IULA i breu estada. Assistència a dues sessions del curs de Gestió de Base de Dades Terminològiques, impartides per Carles Tebé i Lluís De Yzaguirre. Trobada amb membres del grup de Terminologia per parlar del Danterm (setembre de 1996)

Elisabeth Luna, de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic.

Visita de l'IULA i proposta de conveni (juliol de 1996)

Dominique Mainguenu, de l'Université de Picardie (Amiens).

Participació en el seminari de tercer cicle, sessió comuna a les dues línies. Atenció a doctorands de la línia de discurs (febrer de 1996)

Josep Martínez, de la Universitat d'Alacant i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)

Leda Melgaco, de l'IBICT (Brasil).

Assistència a curs sobre Gestió de Bases de Dades, impartit per M. T. Cabré, L. De Yzaguirre i C. Tebé. Reunió de treball amb M. T. Cabré i M. Lorente (setembre de 1996)

- Elvira de Moragas, de Diccionaris Larousse Bilingües.
Participació, com a docent, en el Màster de
Lexicografia (juny de 1996)
- Joaquim Morais Rocha, jr., de l'IBICT (Brasil).
Assistència a curs sobre Gestió de Bases de Dades,
impartit per M. T. Cabré, L. De Yzaguirre i C. Tebé.
Reunió de treball amb M. T. Cabré i M. Lorente
(setembre de 1996)
- Károly Morvay, de la Universitat de Budapest.
Participació, com a docent, en el Màster de
Lexicografia (maig de 1996)
- Miquel Nicolàs, de la Universitat de València i de
l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de
1996)
- Dan Nosell, de la Universitat d'Estocolm.
Participació, com a docent, en el Màster de
Lexicografia (abril de 1996)
- Fernando Pardos, del Instituto de Lexicografía de la Real
Academia Española.
Participació en el seminari de tercer cicle, línia de
lèxic (maig de 1996)
- Manuel Pérez Saldaña, de la Universitat de València i de
l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Participació en el cicle de conferències (març de
1996)
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de
1996)
- Carmen Pineira, de la Universitat París 8.
Reunió de treball en el marc de l'acció integrada
vigent. Impartició d'un seminari sobre extracció de
terminologia al grup de Corpus i als membres de les UR
de Lèxic, Lingüística Computacional i Enginyeria
Lingüística. Proposta de conveni de col·laboració.
- Susan Pintzuk, de la Universitat de York.
Ponència en la IV Jornada de Corpus (maig de 1996)
- Joan Ponsoda, Universitat d'Alacant i de l'Institut
Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de
1996)
- Gemma Rigau, de la Universitat Autònoma de Barcelona.
Participació en el cicle de conferències. Conferència
inaugural del curs 1996-97 (octubre de 1996)
- Arcadio Rojo, de la Universitat de Barcelona.
Participació, com a docent, en el Màster de
Lexicografia (octubre-juny de 1996)

Guillermo Rojo, de la Universitat de Santiago de Compostela.
Participació en el cicle de conferències (març de 1996)

Louisa Sadler, de la Universitat d'Essex.
Participació en el cicle de conferències i en el seminari de tercer cicle, línia de lèxic (gener de 1996)

Abelard Saragossà, de la Universitat de València i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
Reunió informativa sobre corpus lingüístics (juny de 1996)

Manuel Seco, de la Real Academia Española.
Participació en el cicle de conferències (maig de 1996)

Pau Serra, d'Aigües de Barcelona.
Participació, com a docent, en el Màster de Lexicografia (octubre-juny de 1996)

Cathy Sotillo, de la Universitat d'Edinburg.
Ponència en la IV Jornada de Corpus (maig de 1996)

Henry Thompson, de la Universitat d'Edinburg.
Ponència en la IV Jornada de Corpus (maig de 1996)

Soledad Varela, de la Universitat Autònoma de Madrid.
Reunió del projecte Configuración morfológica y estructura argumental (setembre de 1996)

Reinhold Werner, de la Universitat d'Augsburg.
Participació en el cicle de conferències i, com a docent, en el Màster de Lexicografia (maig de 1996)

MEMÒRIA D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

L'IULA s'organitza en cinc unitats de recerca orientades per la temàtica i la metodologia de la recerca específica, cada una de les quals porta a terme els seus propis projectes de recerca, sota la coordinació d'un investigador responsable. El mes de desembre de 1996 es va incorporar encara una altra unitat de recerca, coordinada per Lluís Codina, de manera que el panorama organitzatiu queda de la següent manera:

UR de Lèxic, coordinat per M. Teresa Cabré

UR de Lingüística Computacional, coordinat per Toni Badia

UR de Lexicografia, coordinat per M. Paz Battaner

UR d'Enginyeria Lingüística, coordinat per Lluís de Yzaguirre

UR de Variació Lingüística, coordinat per M. Teresa Turell

UR de Comunicació Científica i Representació del Coneixement, coordinat per Lluís Codina

COMISSIÓ PERMANENT

Els responsables de les unitats de recerca es coordinen al voltant de la Comissió Permanent, màxim òrgan amb capacitat decisòria de l'IULA. A les reunions de periodicitat (quasi) mensual de la Comissió Permanent assisteixen els següents membres:

M. Teresa Cabré, directora de l'IULA i responsable de la UR de Lèxic

Toni Badia, coordinador de docència i responsable de la UR de Lingüística Computacional

Lluís Codina, responsable de la UR de Comunicació Científica i Representació del Coneixement

M. Paz Battaner, responsable de la UR de Lexicografia

Lluís de Yzaguirre, responsable de la UR d'Enginyeria Lingüística

Mercè Lorente, coordinadora general

M. Teresa Turell, secretària de la Comissió Permanent i responsable de la UR de Variació Lingüística

Rosa Estopà, que exerceix de secretària de les reunions i de redactora de les actes corresponents.

Durant 1996, la Comissió Permanent ha realitzat les següents reunions:

Núm. 4	14 de febrer
Núm. 5	6 de març
Núm. 6	27 de març
Núm. 7	29 de maig
Núm. 8	3 de juliol
Extraordinària	12 de juliol
Núm. 9	9 d'octubre
Núm. 10	23 de desembre

En síntesi, s'hi han tractat aspectes relacionats amb els següents temes:

Reglament i regulació oficial

Elaboració del reglament de l'IULA
Regulació oficial dels estaments de l'IULA
Ajudanties pròpies

Organització interna

Convocatòria i ordre del dia de la reunió plenària de l'IULA
Adscripcions dels membres
Noves incorporacions
Establiment de l'organigrama del centre
Aprovació de documents de funcionament intern
Aprovació de normativa sobre les estades d'ajudants i becaris
Propostes de convocatòria de beques i de contractes
Intercanvi d'informació entre UR

Activitats

Planificació de les activitats de l'any
Iniciatives en relació a les publicacions de l'IULA
Aprovació de la memòria anual

Activitats de docència

Aprovació de programes de doctorat
Establiment del calendari de lectura de treballs de doctorat

Economia

Seguiment dels pressupostos
Adquisicions d'infraestructura

Les actes de les reunions estan a disposició del membres de l'IULA. Per poder-les consultar, cal demanar-les a Mireia Ribera (despatx 226) o a la Secretària de la Comissió Permanent, M. Teresa Turell.

PERSONAL: BEQUES I CONTRACTES

Les iniciatives que ha pres la Comissió Permanent respecte de la incorporació de nou personal amb càrrec als pressupostos de l'IULA, concretament a càrrec del finançament extern de projectes i del grup de recerca, han estat les següents:

Beques IULA de doctorat

A finals del curs 1995-96, es van convocar 3 beques per a llicenciats en Traducció, Filologia o Lingüística, que estiguessin inscrits en el programa de doctorat de Lingüística Aplicada de l'IULA. Es tracta de beques que demanen dedicació a temps complet, incompatibles amb cap altra beca o contracte, especialment pensades per a col·laborar en el projecte Corpus: Llenguatges d'especialitat (mitja jornada) i per formar-se en recerca (resta de la jornada, dedicació als estudis de doctorat). El període de les beques és de 8 mesos (de l'1 de novembre de 1996 al 30 de juny de 1997) i l'import de cada beca és de 600.000 pta. El finançament d'aquestes beques prové, principalment, del projecte Corpus: Llenguatges

d'especialitat (CIRIT CS93-400.9, partida de personal) i, parcialment, de l'ajut al grup de recerca (CIRIT 1995SGR0342, partida de personal).

Amb data de 15 d'octubre de 1996, la Comissió delegada va resoldre la convocatòria i va atorgar les 3 beques a les següents estudiants del programa de doctorat:

Núria Castillo Igea (llicenciada en Traducció i Interpretació UPF)

Judit Feliu Cortès (llicenciada en Traducció i Interpretació UPF)

Sònia Jimènez Martínez (llicenciada en Traducció i Interpretació UPF)

Beques IULA de col·laboració per a estudiants de Traducció

A l'inici del curs 1996-97, s'han convocat 2 beques per a estudiants de 4t curs de Traducció i Interpretació de la UPF. Es tracta de beques amb una dedicació setmanal de 10hores, especialment pensades per a introduir-se en la recerca, col·laborant en el projecte Corpus: Llenguatges d'especialitat. El període de les beques és de 6 mesos (de l'1 de febrer al 31 de juliol de 1997). Es resolen a començaments de l'any 1997. L'import de cada beca és finançat des de l'ajut complementari al grup de recerca (UPF 1996 P1).

Beques de l'Observatori de Neologia

A finals del curs 1995-96, es van convocar 2 beques per a llicenciats o estudiants de segon cicle de Traducció i Interpretació de la UPF o de Filologia Catalana de la UB, que col·laboressin en l'Observatori de Neologia. Es tracta de beques que demanen una dedicació de 70 hores, especialment pensades per a participar en el buidatge de neologismes en la premsa, l'automatització de les dades, la supervisió del buidatge d'altres col·laboradors i altres tasques de suport al projecte Observatori de Neologia. El període de les beques és de 10 mesos (de l'1 de setembre de 1996 al 30 de juny de 1997) i l'import de cada beca prové del conveni establert amb l'Institut d'Estudis Catalans.

La Comissió delegada va resoldre la convocatòria i va atorgar les 2 beques a les següents candidates:

Montserrat Pibernat Piqueras

Judit Sadurní Llurba

Beques de la UR de Lingüística Computacional

Amb càrrec als projectes de la UE coordinats per Toni Badia, es van convocar també a finals de curs 1995-96 2 beques de col·laboració per a llicenciats en Traducció i Interpretació o en Filologia, amb una certa formació en Lingüística Computacional.

El responsable de la UR va resoldre la convocatòria a favor de:

Ariadna Font

Marta Guspí

Altres contractes

Durant 1996, s'han formalitzat a més els següents contractes de serveis:

Contracte de col·laboració amb la UR de Lèxic, a nom de Marta Ribas, amb càrrec al projecte POINTER i a les quotes de RITERM. Dedicació: Atenció de la secretaria de la xarxa RITERM fins al novembre de 1996, suport als projectes POINTER, BDRITERM i a les activitats realitzades per a REALITER. Manteniment dels WWW de l'IULA, de la XT de Lingüística Aplicada, de RITERM i de REALITER.

Dos contractes de suport informàtic al projecte Corpus: Llenguatges d'especialitat, a nom de Marc Alier, amb càrrec a l'ajut del projecte (CIRIT CS93-4009) i del grup de recerca (CIRIT 1995SGR0342). Feines contractades: Conversió de protocols elaborats en MacIntosh a llenguatge Pascal de PC; instal·lació d'un compilador Pascal per a màquina Unix; i conversió de les rutines de gestió de fitxers a la nova variant de Pascal.

Un contracte de suport informàtic al projecte Corpus: Llenguatges d'especialitat, a nom de Manuel Pujol, membre del grup de recerca LATRAL, amb càrrec a l'ajut del projecte (CIRIT CS93-4009). Feina contractada: preparació d'un programa de preprocessament, per al tractament previ de les dades del Corpus abans d'aplicar altres eines de processament.

Dos contractes de suport a l'àrea de publicacions de l'IULA, a nom de Anne-Cecile Nokermann i de Mercè Herrerias, per a la realització de les traduccions d'un manual de terminologia d'Eugen Wüster (anglès/francès al castellà) i d'una selecció de textos sobre llenguatges d'especialitat de Lothar Hoffman (alemany al català), respectivament. Finançament provinent de l'ajut als grups de recerca (CIRIT 1995 SGR 0342, partida d'altres).

Set contractes de col·laboració en l'àrea de publicacions de l'IULA, a nom de Marta Cebrian, Lucia Guerrero, Sònia Jiménez, Albert Lavila, Laura Moreno, Laura Paredes i Meritxell Tena (tots ells estudiants de 4t. curs de traducció en el curs 1995-96), per a la realització de transcripcions i revisions de textos, corresponents a conferències del cicle de 1994-95 i a ponències de la II Jornada de Corpus. Finançament provinent de l'ajut de la DGICYT (CO94-0542).

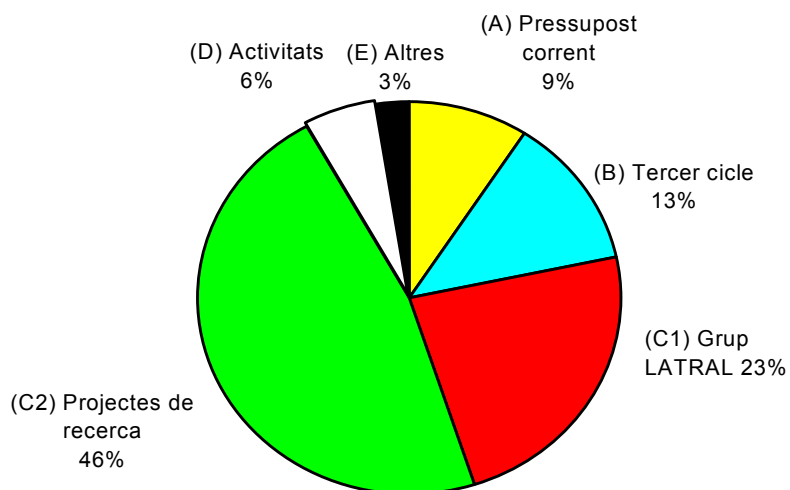
MEMÒRIA ECONÒMICA

Breu resum d'entrades i percentatge de despeses

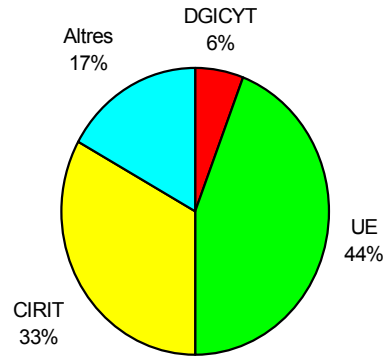
Pressupostos

(A) Pressupost corrent	9 %
(B) Pressupost tercer cicle	13 %
(C) Pressupostos recerca	
(C1) Grup de recerca LATERAL	23 %
(C2) Projectes de recerca	46 %
(D) Pressupostos d'activitats	6 %
(E) Altres	3 %

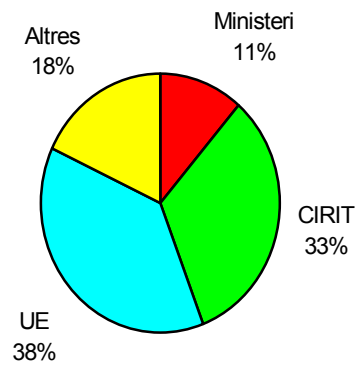
Pressupost general

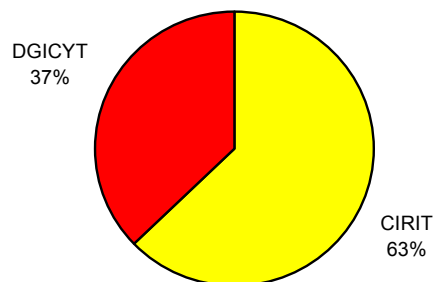
Finançament extern de recerca i infraestructura

Finançament extern (global)

Finançament extern d'activitats

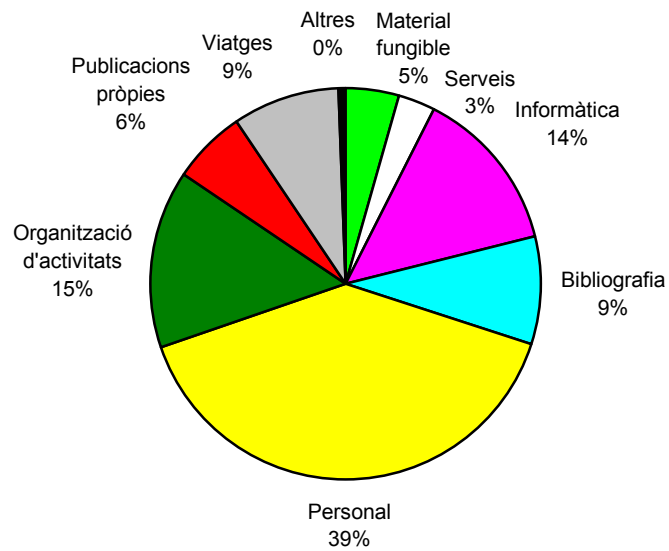

Despeses exercici 1996

Material fungible	5 %
Serveis	3 %
Informàtica	14 %
Bibliografia	9 %
Personal	39 %
Organització d'activitats	15 %
Publicacions pròpies	6 %
Viatges	9 %
Altres	0 %

Despeses

ANNEX 1: ESTAT DEL MARCATGE ESTRUCTURAL

L'estat del marcatge estructural dels documents corresponents als cinc dominis d'especialitat del projecte Corpus de llenguatges especialitzats de l'IULA, és el següent (les dades s'han extret dels índexs del 07/01/97):

DRET:

- Total de textos o documents marcats estructuralment: 166
(3.476.203 ocurrencies)

- Total d'ocurrencies per llengües:

- * català: 1.405.609 paraules
  - * castellà: 1.916.493 paraules
  - * anglès: 98.207 paraules
  - * francès: 40.277 paraules
  - * alemany: 15.617 paraules
-

ECONOMIA

- Total de textos o documents marcats estructuralment: 40
(466.884 ocurrencies)

- Total d'ocurrencies per llengües:

- * català: 175.267 paraules
  - * castellà: 163.340 paraules
  - * anglès: 70.041 paraules
  - * francès: 16.135 paraules
  - * alemany: 0 paraules
-

MEDI AMBIENT

- Total de textos o documents marcats estructuralment: 9
(137.204 ocurrencies)

- Total d'ocurrencies per llengües:

- * català: 61.782 paraules
  - * castellà: 64.298 paraules
  - * anglès: 0 paraules
  - * francès: 11.124 paraules
  - * alemany: 0 paraules
-

INFORMÀTICA

- Total de textos o documents marcats estructuralment: 25
(249.089 ocurrencies)

- Total d'ocurrencies per llengües:

- * català: 47.837 paraules
- * castellà: 134.160 paraules
- * anglès: 41.837 paraules
- * francès: 13.961 paraules
- * alemany: 11.294 paraules

MEDICINA

- Total de textos o documents marcats estructuralment: 1
(14.583 ocurrencies)

- Total d'ocurrencies per llengües:

- * català: 14.583 paraules

TOTAL GENERAL D'OCURRÈNCIES: 4.343.963 mots

ANNEX 2: MEMBRES PROPIS I ADSCRITS PER CATEGORIES A 31.12.96

Versió 31.12.96: 59 membres

Doctors: 16

Catedràtics d'universitat: 3

M. Paz Battaner

M. Teresa Cabré

M. Teresa Turell

Titulars d'universitat: 4

Toni Badia
Lluís Codina
Lluís de Yzaguirre
Jaume Martí

Titulars interins d'universitat: 3

Victòria Alsina
Mercè Lorente
Enric Vallduví

Professors visitants: 5

Jenny Brumme
Janet De Cesaris
Josep M. Fontana
Louise McNally
Guilhem Naro

Membres sense relació contractual: 1

Manuel Pujol

No doctors: 38

Titulars d'EU: 1

Esteve Clua

Associats a temps complet: 10

Carme Colominas
Judit Freixa
Cristina Gelpí
Montserrat Forcadell
Roser Martínez
M. del Valle Palma
Montserrat Ribas
Cristòfor Rovira
Elisabet Solé
Carles Tebé

Associats a temps parcial: 1

Auke Oosterhoff

Ajudants propis: 4

Rosa Bayà
Elisenda Bernal
Jordi Morel
Roser Saurí

Ajudants adscrits: 8

Laura Borràs (Àrea espanyol)
Cristina Corcoll (Àrea anglès)
Rosa Estopà (Àrea català)
Montserrat González (Àrea anglès)
Eduardo Sosa (GAP-UPF)
Sergi Torner (Àrea espanyol)
Toni Tuells (Àrea català)
Joan A. Mesquida (FC-UIB)

Becaris de predoctorat: 3

Carme Bach
Xavier Solé
Teresa Vallès

Becaris de predoctorat IULA: 3

Núria Castillo
Judit Feliu
Sònia Jimènez

Becaris amb càrrec a projectes: 4

Ariadna Font (UR Lingüística computacional)

Marta Guspí (UR Lingüística computacional)
Montserrat Pibernat (Observatori de Neologia)
Judith Sadurní (Observatori de Neologia)

Contractats amb càrrec a projectes: 3
Marc Alier (UR Enginyeria Lingüística)
Montserrat Miralles (UR Lingüística computacional)
Marta Ribas (UR Lèxic-Terminologia)

Membres sense relació contractual: 1
Marta Carulla

Cos tècnic i administratiu: 5

Plantilla: 4
Jesús Carrasco
Sylvie Hochart
Mireia Ribera
Jordi Vivaldi

Contracte PQS: 1
David Soler

ANNEX 3: MEMBRES PROPIS I ADSCRITS PER UR A 31.12.96

UR Lèxic (Morfologia lèxica, terminologia i neologia): 22

M. Teresa Cabré (responsable)
Jaume Martí
Mercè Lorente
Jenny Brumme
Janet De Cesaris
Judith Freixa
Cristina Gelpí
Elisabet Solé
Carles Tebé
Rosa Bayà
Elisenda Bernal
Rosa Estopà
Joan A. Mesquida (UIB)
Jordi Morel
Xavier Solé
Teresa Vallès
Núria Castillo
Judith Feliu
Sònia Jimenez
Marta Ribas
Montserrat Pibernat
Judith Sadurní

UR de Variació Lingüística: 9

Maite Turell (responsable)
Josep M. Fontana
Louise McNally
Enric Vallduví
Esteve Clua

Montserrat Forcadell
Montserrat Ribas
Cristina Corcoll
Montserrat González

UR de Lexicografia: 9 (6)

M. Paz Battaner (responsable)
M. Teresa Cabré
Victòria Alsina
Mercè Lorente
Guilhem Naro
Cristina Gelpí
Roser Martínez
Laura Borràs
Sergi Torner

Lexicografia espanyola

M. Paz Battaner
Laura Borràs
Roser Martínez
Sergi Torner

Lexicografia catalana

M. Teresa Cabré
Victòria Alsina
Mercè Lorente
Cristina Gelpí

UR de Lingüística Computacional: 10

Toni Badia (responsable)
Carme Colominas
Auke Oosterhoff
Roser Saurí
Eduardo Sosa
Toni Tuells
Montserrat Miralles
Marta Carulla
Ariadna Font
Marta Guspí

UR d'Enginyeria Lingüística: 3

Lluís de Yzaguirre (responsable)
Carme Bach
Marc Alier

UR de Comunicació Científica i Representació del Coneixement: 3

Lluís Codina (responsable)
Cristòfol Rovira
M. del Valle Palma

Corpus IULA (tècnics): 3

Jordi Vivaldi
David Soler
Manuel Pujol

Suport tècnic i administratiu: 3

Jesús Carrasco
Sylvie Hochart
Mireia Ribera